

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Francouzská a česká terminologie v evropských
legislativních textech zaměřených na oblast:
„Právo podniků“**

Vedoucí práce: PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Autor práce: Dagmar Hricková

Studijní obor: FJEMO

Ročník: 3.

2010

PROHLÁŠENÍ:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast: “Právo podniků“ vypracovala samostatně s použitím pramenů uvedených v bibliografii.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v nezkrácené podobě Filozofickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne

.....

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala PhDr. Janu Radimskému, Ph.D. za jeho trpělivost, ochotu a odborné vedení mé bakalářské práce.

Anotace:

Hlavním tématem bakalářské práce je analýza francouzsko-české terminologie v evropských legislativních textech v oblasti „Právo podniků“. První teoretická část se věnuje implementaci evropského práva do českého právního systému a jeho překladu do českého jazyka. Ve druhé části je nastíněna problematika mnohojazyčnosti v Evropské unii a překladatelství evropských legislativních aktů do českého jazyka. V poslední části práce je zahrnuta analýza terminologie dle struktury kolokací a v závěru práce z hlediska správnosti překladů. Bakalářská práce je v příloze doplněna francouzsko-českým slovníčkem vycházejícím z vytvořeného paralelního korpusu.

Annotation:

The main theme of this bachelor thesis is the analysis of the Czech and French terminology in the European legislative texts in the section : "Business law". Theoretical part attends to the translation of European law into the Czech language and to general instructions for the translations. The third part describes the classification of translations that have been elaborated in bachelor theses of students at the University of South Bohemia. The third part contains the analysis of terminology regarding the accuracy of the translation, using observations of the previous parts. The bachelor thesis is completed in the appendix with a French-Czech dictionary resulting from the created parallel corpus.

Obsah:

Úvod.....	1
1 Evropské právo a jeho implementace do právního řádu České republiky.....	3
1.1 Historické pozadí.....	3
1.1.1 Nadřazenost evropského práva.....	3
1.1.2 Kompatibilita národního práva s právem EU.....	4
1.1.3 Acquis communautaire.....	5
2 Politika mnohojazyčnosti a překlad legislativních aktů.....	6
2.1 Úvod do jazykové politiky EU.....	6
2.1.1 Překlad práva Evropské unie do českého jazyka.....	9
2.1.2 Funkce překladatele v evropských institucích.....	11
2.1.3 Nejdůležitější zásady při překladu.....	12
2.1.4 Pomůcky překladatelů.....	12
2.1.4.1 Databáze závazných termínů – ISAP.....	12
2.1.4.2 Databáze revidovaných překladů legislativy ES.....	13
2.1.4.3 OPOCE – Úřad pro publikace.....	13
2.2 Generální ředitelství pro překlad a překladatelské středisko pro instituce Evropské unie.....	14
3 Analýza lexik nalezených v textech paralelního korpusu z oblasti „Právo podniků“.....	14
3.1 Úvod.....	14
3.1.1 Jazykový korpus.....	15
3.1.2 Korpusová lingvistika.....	16
3.1.3 Paralelní korpusy.....	16
3.1.4 EUR-lex.....	17
3.2 Texty z oblasti „Právo podniků“.....	18
3.2.1 Příprava textů a práce s nimi v programu ParaConc.....	18
3.2.2 Práce s texty.....	21
3.2.3 Vymezení základních pojmů.....	23
3.3 Analýza terminologie.....	23
3.3.1 Struktury kolokací.....	23
3.3.2 Správné překlady.....	30
3.3.3 Nepřesné překlady.....	41
3.4 Vyhodnocení kvality překladů.....	51
4 ZÁVĚR.....	52
5 ZDROJE.....	54
6 RÉSUMÉ (français).....	57

Úvod

Hlavním tématem této bakalářské práce je francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast: „Právo podniků“. Práce vychází z terminologických excerpceí na vytvořeném paralelním korpusu legislativních evropských textů a mimo jiné přispívá k vytvoření paralelního korpusu evropských administrativně-právních textů, který vzniká na Ústavu romanistiky Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích pod vedením PhDr. Jana Radimského, Ph.D.

V první části práce se věnuji evropskému právu, jeho nadřazenosti a kompatibilitě s českým právním řádem a následně krátce nastíním pojem *Acquis communautaire*. Jelikož dnešní Evropská unie čítá již 27 členů a uvnitř Společenství se mluví 23 jazyky, druhá část mé práce pojednává o problematice mnohojazyčnosti v EU, jazykové politice, překladatelství evropských právních textů a obecných zásadách, které se při jejich překladu uplatňují.

V poslední části své práce se zabývám již analýzou textů daného sémantického pole. Stručně nastíním pojmy jazykový a paralelní korpus a následně popíši práci s texty v programu ParaConc, kterým jsem svůj korpus vytvořila. Dále analyzuji strukturu kolokací dle morfologických skupin a v závěru hodnotím všechny zkoumané překlady dle kvality jejich překladů. Zaměřuji se na překlady, jejichž české překladové varianty nejsou homogenní. Adekvátnost překladů zde ověřuji v databázích ISAP, IATE a dalších zdrojích. Na základě této analýzy v závěru celé práce stručně vyhodnotím kvalitu překladu a vytvořím francouzsko-český slovníček odborných termínů užívaných v dané oblasti.

Seznam použitých zkratk:

° - určitý člen

A – přídavné jméno

conj. – spojka

CORTE – Corpus des textes européens

EU – Evropská Unie

ES- Evropské společenství

IATE – Inter-Active Terminology for Europe

ISAP – Informační systém pro aproximaci práva

KRC – Koordinační a revizní centrum

N – podstatné jméno

NS – normostrana

OPOCE – Úřad pro úřední tisky Evropských společenství

prép. – předložka

s. f. – substantif féminin

s.m. – substantif masculin

TAIEX – Technical Assistance Information Exchange Office

TCU – Translation and Coordination Unit

UNMZ – Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví

VFČS – Velký francouzsko-český slovník

X – ostatní

1 Evropské právo a jeho implementace do právního řádu České republiky

1.1 Historické pozadí

Jedním z historických zlomů v právním a politickém vývoji České republiky bylo bezesporu přistoupení naší země k EU. V jeho rámci byla nejdůležitějším a nejobtížnějším krokem implementace evropského práva do českého systému právních norem. Jelikož je sblížování legislativ jednou ze záruk efektivně fungujícího vnitřního trhu Unie, je na tento proces kladen velký důraz. V rámci vstupu do Evropské unie, je povinností přistupujícího států přijmout obrovské množství právních předpisů. Členský stát se poté dostává do situace, již ve své publikaci nazývá Filip Čeladník¹ „normativním polycentrismem charakteristickým bipolaritou“. Dále dodává, že stát má nyní dva právní systémy-systém národního práva a práva vytvářeného institucemi Evropské unie.

1.1.1 Nadřazenost evropského práva

Specifikou Evropského právního řádu je jeho nadřazenost právu členských států a jejich státní orgány jsou povinny toto právo aplikovat a řídit se jím. Společenství však může sblížovat právní předpisy členského státu v „*míře nutné pro náležité fungování společného trhu.*“² Podstata, na které je založeno právo ES tkví v obecních právních principech a hodnotách, mezi které patří zejména rovnost všech členů, solidarita, stabilita, jistota a důležitý respekt k základním lidským a občanským právům.

Princip nadřazenosti evropského práva vzešel rozhodnutí SDES Van Gen den Loos (26/62)³, posléze z rozhodnutí Soudního dvoru v případě Costa v ENEL (6/64)⁴, ze kterého vyplývá, že *nerespektování pravidla o přednosti norem práva Společenství nad normami vnitrostátního práva členských států by zpochybnilo smysl práva Společenství a tím by Společenství zbavilo*

¹ ČELADNÍK, Filip Pozitivní vliv práva Evropské unie na český právní řád. In . [s.l.] : [s.n.], 2009, 04-09-2009 [cit. 2010-5-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/pozitivni-vliv-prava-evropske-unie-na-cesky-pravni-rad-56659.html>>

²: EU. Smlouva o založení Evropského společenství. In -. 1. 1. 1958, čl.3 odst.1, s. 3. Dostupný také z WWW: <www.eurskop.cz>.

³ *Rozhodnutí ESD ve věci Van Gend en Loos v. Jedno ze zásadních rozhodnutí ESD, které se týká nejen přímého účinku práva ES, ale i určení soudu, který má o přímém účinku rozhodnout, k dohledání na* http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=156&typ=r&levelid=eu_324.htm

⁴www.sagit.cz, *Rozhodnutí ESD ve věci Costa v. ENEL (6/64)*-Odůvodnění tohoto důležitého rozhodnutí ukazuje, že nerespektování pravidla o přednosti práva Společenství nad vnitrostátním právem členských států by zpochybnilo smysl práva Společenství a tím by Společenství zbavilo základního nástroje regulace vztahů při jeho činnosti. (cit.2010-02-02)

základního nástroje regulace vztahů s členskými státy při jeho činnosti.“ Skutečností je, že právo ES je velice rozsáhlé a jeho obsah označují za velmi složitý i právní odborníci, proto se může zdát běžnému občanovi téměř nesrozumitelné.⁵

1.1.2 Kompatibilita národního práva s právem EU

Pro Českou republiku vyplýval z *Evropské dohody zakládající přidružení ČR k Evropskému společenství* závazek, který zajišťoval slučitelnost českých právních předpisů s právem ES. Tato dohoda byla stvrzena podpisem dne 4. října 1993 v Lucemburku.⁶

Termín kompatibilita značí zejména *obsahovou slučitelnost českých právních předpisů v právu ES.*⁷ Naopak termín aproximace znamená *jednosměrný proces, kdy se vnitrostátní právní řády uchazečů přizpůsobují právu společenství.*⁸

V roce 1994 usnesení vlády České republiky vytvořilo specializovaný útvar pro evropskou legislativu, který je součástí Úřadu pro legislativu a veřejnou správu (ÚLVS). Jedná se o Oddělení kompatibility s právem Evropského společenství.⁹ Toto oddělení odpovídá za koordinaci a metodické usměrňování prací týkajících se sblížení právních předpisů ČR s právem ES a má na starosti podporu všech agend týkajících se implementace práva ES/EU do právního řádu České republiky. V roce 1997 bylo Oddělení kompatibility s právem ES přeměněno na Odbor kompatibility a od roku 1999 je tento odbor dokonce součástí Úřadu vlády České republiky, což mu umožňuje lepší a kvalitnější koordinaci pro celou státní správu.

⁵ Právo Evropských společenství : Právní fundament evropské integrace. In . [s.l.] : Ministerstvo zahraničních věcí (MZV), 07.11.2003 [cit. 2010-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pravo-eu/pravo-evropskych-spolecenstvi/1000459/10964/>>.

⁶ Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky *„Cesta do Evropské unie-Aktuální otázky sblížení práva ČR s právem ES, Praha 1999* ,cit. S.27

⁷ *SBLÍŽOVÁNÍ PRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY S PRÁVEM ES (v působnosti Ministerstva pro místní rozvoj) : Úloha práva v procesu přípravy České republiky na přijetí do Evropské unie* [online]. 2005 [cit. 2010-02-12]. Isap.vlada.cz. Dostupné z WWW: <<http://isap.vlada.cz/Dul/CESTY.NSF/91b9f824a0923e3bc1256dde0052230a/13d042cb8b9bd677802566da0031904a?OpenDocument>>.

⁸ *Www.vlada.cz : Kompatibilita s právem ES/EU* [online]. Vláda ČR, 2009 [cit. 2010-03-12]. Evropské záležitosti. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/kompatibilita-s-pravem-es-eu/odbor-kompatibility-5531/>>.

⁹ *Struktura odboru kompatibility a jeho činnost Sagit.cz : Evropské právo* [online]. 2003, 01.05.2004 [cit. 2010-02-12]. Wwww.sagit.cz. Dostupné z WWW: <http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=156&typ=r&refresh=yes&levelid=EU_012.HTM>.

1.1.3 Acquis communautaire

Výše zmíněný termín pochází z francouzského jazyka a značí veškerý souhrn právních norem, smluv, zkrátka všeho, čeho bylo v rámci Evropské unie dosaženo. Tento souhrn zákonů, jehož součástí jsou zejména zákony a ustanovení, vyžaduje přijetí všemi nově přistupujícími zeměmi, z čeho pro ně následně vyplývá přijetí potencionálních práv a závazků systému Unie.

Acquis communautaire tedy zahrnuje veškerou platnou legislativu Evropské unie, která obsahuje *primární právo*, které je výsledkem mezivládních jednání a je tvořeno relevantními smlouvami zakládajícími Společenství. Dále pak *sekundární právo*, jež navazuje na akty primárního práva. Mezi tyto akty řadíme *nařízení, směrnice a rozhodnutí*, která jsou přijímána orgány ES. Těmito orgány jsou *Komise, Rada Evropský parlament a Evropská centrální banka*.¹⁰

Přijímání celého „Acquis“ je dlouhým procesem, který v mnoha případech u kandidátských zemí vyžaduje zavedení potřebných technických opatření dočasného charakteru, které však nesmí být příčinou změny pravidel či politik Unie. Jde tedy o to, že přistupující země přijme za svá stávající i budoucí práva a povinnosti vyplývající ze systému a institucionálního rámce Společenství.¹¹ To právo členských států unie, jenž je v rozporu s právem ES, je nepoužitelné, a proto povinností těchto států je jej uzpůsobit tak, aby bylo v souladu s nadřazeným právem unie, nebo jej případně zrušit.

Jednou z nejdůležitějších podmínek pro ekonomické zapojení ČR do Evropské unie bylo sblížení stávajících a budoucích právních předpisů České republiky s právními předpisy Unie. Tato aproximace-neboli sblížování se týká především následujících oblastí: celního práva, bankovního práva, daní a vedení účtů obchodních společností, ochrany pracovníků na pracovišti, finančních služeb, pravidel soutěže, ochrany zdraví a života lidí, zvířat a rostlin, ochrany spotřebitele, nepřímého zdanění technických pravidel, zákonů a předpisů o jaderné energii, dopravy a životního prostředí.¹²

¹⁰ KEŘKOVSKÝ, Miroslav; KEŘKOVSKÁ, Alena. *Evropská unie-historie, instituce, ekonomika a politiky*. Praha : Computer press, 1999. 138 s.

¹¹ *Co souvisí se vstupem do Evropské unie*. [s.l.] : [s.n.], 2005 [cit. 2010-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz/evropska-unie/informace/soucasnost/vstup/>>.

¹² *Cesta do Evropské unie-Aktuální otázky sblížování práva ČR*. Praha: MMR ČR-sekce legislativy a kopatibility s právem ES, 2001. 45 s.cit.s.29

Problém, který se objevil v rámci aproximace, byl *problém jiné systematiky práva České republiky v porovnání s právem Evropské unie*. Jednalo se o to, že předpisy ČR jsou zejména „odvětvového“ charakteru (tzn. jeden předpis stanovuje parametry výrobku, jiný požadavky na jeho bezpečnost), přičemž právní akty EU bývají převážně „komoditního“ charakteru čili pro určitý typ či druh upravují „průřezově“ všechny potřebné otázky.¹³ Dne 16. července 1997 byly proto schváleny metodické pokyny sloužící k zajišťování prací týkajících se sblížení právních předpisů ČR s právem Evropských společenství. (Smlouva o založení evropských společenství, čl .3).¹⁴

2 Politika mnohojazyčnosti a překlad legislativních aktů

2.1 Úvod do jazykové politiky EU

Evropská unie je prostorem, v němž se střetává velký počet jazyků, kultur a tradic. Skutečností je, že společný jazyk je jedním z hlavních tmelících prvků v rámci evropské integrace.¹⁵ Evropská unie považuje za důležité tuto jazykovou rozmanitost udržovat a podporovat, proto také vzniklo v roce 2007 tzv. „jazykové portfolio“, které má značný význam zejména pro celoživotní vzdělávání, zaměstnanost, bezpečnost a svobodu. Schopnost dorozumět se cizími jazyky rozvíjí prostor pro politický dialog, a tak si běžní občané vytváří prostor pro porozumění zákonům, které se jich v praxi týkají. Mnohojazyčnost je nutností k tomu, aby mohl efektivně fungovat jednotný trh, jenž byl vytvořen v roce 1993. Nejen zaměstnanost, ale také vzdělávání, úspěšnost podniků a jedinců a celkový rozvoj jsou ovlivněny jazykovými znalostmi. Evropská unie se tak snaží o co největší podporu výuky jazyků nejen pro děti a mládež, ale také pro čerstvé absolventy vyšších a vysokých škol či dospělých. Například v rámci programu *Leonardo*¹⁶ podporuje EU metody jazykového vzdělávání

¹³ *Cesta do Evropské unie : Aktuální otázky sblížení práva ČR s právem ES* . Praha : MMR ČR -odbor legislativně právní, 1999. s.36 (74 s)

¹⁴ Právo Evropských společenství: Právní fundament evropské integrace. In . [s.l.] : Ministerstvo zahraničních věcí (MZV), 07.11.2003 [cit. 2010-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pravo-eu/pravo-evropskych-spolecenstvi/1000459/10964/>>.

¹⁵ Kultura, mnohojazyčnost a audiovizí. *Euroskop : politiky EU* [online]. 2005, -, [cit. 2010-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/678/sekce/kultura-mnohojazycnost-a-audiovize/>>.

¹⁶ Leonardo da Vinci je program celoživotního učení , zaměřený na potřeby osob ,které se účastní odborného vzdělávání na jiné než vysokoškolské úrovni a na instituce nabízející nebo podporující toto vzdělávání a přípravu. (cit. http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=62&)

spojené s odbornou praxí. Dále existuje program *Erasmus*, který umožňuje nemalému počtu studentů studijní pobyt v zahraničí spojený s bohatým kulturním vyžitím a poznáním. Následuje program *Grundtvig*,¹⁷ jenž pomáhá dospělým občanům přizpůsobovat se denně probíhajícím změnám na trhu práce. Umožňuje jim zlepšovat se a osvojovat si cizí jazyky, které jsou v současné době již nepsanou nutností.¹⁸

Během padesáti let se Evropská unie mnohokrát rozšířila a počáteční 4 jazyky se v průběhu následujících let rozrostly celkově na 23, což znamená, že se v dnešní době politici a úředníci pohybují v prostředí několika set jazykových kombinací. Tato situace posléze přispěla ke vzniku obrovského počtu pracovních míst pro tlumočníky a překladatele pocházející ze všech členských států.

Cílem jazykové politiky EU je zejména přiblížení informací o aktuálním dění jejím občanům. Jelikož tlumočení funguje jako zdroj informací plynoucích dovnitř institucí, naopak cílem překladatelství je to, aby Evropská unie plnila právní závazky v rámci komunikace s veřejností. Je však nutné, aby celý tento systém měl k dispozici profesionální lingvisty, kteří jsou nejen odborníky ve svém oboru, ale mají stále přehled o aktuálním dění v Unii.

Jazyková diverzita je jedním z nejcennějších materiálů pro komparativní studie, které se zabývají různými typologickými, morfosyntaktickými či sémantickými rozdíly.¹⁹ Podle komisaře Evropské unie pro mnohojazyčnost Leonarda Orbana je tato jazyková rozmanitost účinným způsobem přispívajícím k sociální harmonii.²⁰

Evropské společenství tak představuje ve světě velmi jazykově bohatý politický a právní celek. I přes to, že se jednojazyčný stát stal evropským standardem, je však třeba připomenout, že nejen v Evropě, ale také ve světě skutečně existují vícejazyčné demokratické státy, kde stupeň politické autonomie menšin je stále velmi vysoký. Zde je vhodné zmínit například Katalánci a Basky ve Španělsku.²¹ Avšak i přes současný „jednojazyčný“ trend, existence a

¹⁷ Grundtvig: Program Grundtvig je v rámci Programu celoživotního učení zaměřen na výukové a vzdělávací potřeby osob ve všech formách vzdělávání dospělých a na instituce a organizace nabízející nebo podporující toto vzdělávání (cit. K dohledání na : http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=63&)

¹⁸ Jazyková politika EU. In . 2008. Evropská komise : [s.n.], 2008, 27-08- 2008 [cit. 2010-02-12]. Dostupné z WWW: <Jazyková politika EU>.

¹⁹ HLAVIČKOVÁ, Vlasta . Mnohojazyčnost v Evropské unii a její. *Acta Oeconomica Pragensia* [online]. 2006, 14, 4, [cit. 2010-01-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.vse.cz/aop/pdf/116.pdf>>k

²⁰ ORBAN, Leonard Orban: Mnohojazyčnost bude mít stále význam. In . [s.l.] : [s.n.], 03.04.2008 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.euractiv.cz/vzdelavani0/interview/orban-mnohojazycnost-bude-mit-stale-vyznam>>.

²¹ KŘEPELKA, Filip. *Mnohojazyčnost Evropské unie a její důsledky pro českou právní prax : náklady mnohojazyčnosti*.s.45 Brno : Masarykova univerzita, 2007. 127 s.(cit.s.25)

prosperita těchto menšin není opomíjena. Zde jako příklad připomeňme velštinu ve Velké Británii nebo bretonštinu či korsičtinu ve Francii. V roce 1992 vznikla *Evropská charta oblastních a menšinových jazyků*, která byla prvním dokumentem sloužícím k ochraně těchto jazyků v Evropě.

I přes to, že se zakládající smlouvy sjednaly zároveň ve francouzském, italském, německém a nizozemském znění, rovněž znění anglické, irské, dánské, řecké, portugalské, španělské, finské, estonské, litevské, maďarské, maltské, polské, slovenské, slovinské, bulharské a rumunské bylo prohlášeno za autentické. Počet autentických a úředních jazyků se ovšem stále zvyšuje každým rozšířením Společenství. Dalšími oficiálními jazyky by se tak v budoucnosti mohly stát chorvatština a turečtina. (Křepelka, 2007:45)

Posléze je nutné zmínit také nevýhody, které jsou spojené s mnohojazyčností Evropské unie. Absence obecného komunikačního jazyka je příčinou současné neexistence skutečné politické scény EU, a proto je pro Společenství téměř neuskutečnitelná například volební kampaň. Také Evropský parlament či Komise nemají patřičnou legitimitu, a proto v případě potřeby komunikace s obyvatelstvem jsou nuceni využít služeb tlumočnicků.

Jednou z dalších nevýhod multilingvismu v Evropě je podstatná nákladnost, která přesahuje 10% celkových výloh na provoz EU. Dále je třeba rovněž zmínit skryté náklady, jimiž jsou například výdaje úředníků, kteří pracují s cizojazyčnými materiály. Práce s tak složitými texty je činností vysoce kvalifikovaných zaměstnanců, jejichž mzdy bývají mnohdy několikanásobně vyšší, než mzdy podobných profesí vzhledem k jejich nutné jazykové vybavenosti. (Křepelka, 2007:48)

Jednou z dalších nevýhod mnohojazyčnosti v EU, v tomto případě ekonomických, je skutečnost, že vzhledem k jazykové diverzitě je minimální migrace pracovní síly mezi státy Unie. Mnohojazyčnost také například brání intenzivnější spolupráci mezi firmami v EU. Vzhledem k pracovnímu zatížení je většinou složité získat nebo si udržet jazykové dovednosti. V současné době, kdy je velmi důležité zavádět inovace a sledovat nové principy a metody, jsou jazykové znalosti nutností pro udržení konkurenceschopnosti podniků a firem. Zasedání v Barceloně v roce 2002 si tak jako jeden z cílů stanovilo, že by měl občan Evropské unie mít dobrou znalost mateřštiny plus dvou cizích jazyků, přičemž je kladen důraz na jazyky, které se v Evropské unii užívají v největší míře.²²

Co se týče pracovních jazyků tak platí, že rovnost mezi všemi oficiálními jazyky Evropské

²² Mnohojazyčnost je brzdou. *E-lingvo* [online]. 2008, -, [cit. 2010-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.elingvo.eu/cz/argumentace/ekonomicke/mnohojazycnost-je-brzdou.html>

unie zkrátka neexistuje. Francouzský jazyk byl od prvopočátku evropské integrace čili roku 1951 jediným úředním jazykem. V průběhu posledních dvou staletí byl rovněž jazykem diplomacie a komunikace kulturních elit. V současné době však má svůj primát angličtina, která je oproti francouzštině prvním celosvětovým komunikačním jazykem, který navíc usnadňuje komunikaci mezi zástupci nečlenských států. Své prvenství si však francouzský jazyk stále udržuje na Soudním dvoře, který je na evropské scéně klíčovou institucí. (Křepelka, 2007:52)

2.1.1 Překlad práva Evropské unie do českého jazyka

V rámci přistoupení České republiky k Evropské unii bylo třeba zajistit kvalitní a přesný překlad veškerého práva EU, tedy celého „*Acquis communautaire*“, jehož obsah se denně mění, vznikají nová nařízení a jiná se ruší. Vzhledem k tomu, že je třeba do jazyka členských států překládat veškerý jeho obsah, bylo pro tyto účely zřízeno Koordinační a revizní centrum odboru kompatibility s právem ES Úřadu vlády ČR. *Toto centrum bylo zřízeno v roce 1998, kdy ústřední orgány určily své gestory zodpovědné za proces překlad a sblížení práva ve svých oblastech a do KRC následně zaslaly své požadavky na překlad jednotlivých právních předpisů.*²³

Jelikož má evropské právo díky přímé účinnosti bezprostřední dopad na všechny občany Evropské unie, musí být všem dostupné v rodném jazyce. *Nařízení Rady (EHS) č. 1/58 stanovilo, že „Úředními jazyky budou všechny úřední jazyky členských států. (S výjimkou irštiny)“*²⁴. *Podle článku 21 Smlouvy o založení Evropského společenství má rovněž každý občan Unie právo se na orgány obracet a obdržet odpověď ve kterémkoli z těchto jazyků.*“

Koordinační a revizní centrum odboru kompatibility s právem ES Úřadu vlády ČR zaměstnává jazykově a odborně fundované revizory a editory. V tomto oddělení se zpracovávají všechny překlady evropského práva s výjimkou překladů technických předpisů, které má na starosti Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.²⁵

Co se týče požadavků na překlady, těmi nejdůležitějšími jsou podle serveru ISAP:²⁶

²³ (cit.)Bakalářská práce, Zbyněk Tábořský, „Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast „Policejní spolupráce“, 2008(cit.s.15)

²⁴ *Evropská unie : Překlady práva Evropských společenství* [online]. 14.07.2003 [cit. 2010-03-01]. Business info . Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pravo-eu/preklady-prava-evropskych-spolocenstvi/1000459/8535/>>.

²⁵ PELKA, Jiří Poznámka k zajišťování oficiálních překladů právních předpisů ES do českého jazyka. In . Praha : [s.n.], 2000 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z WWW: <http://www.jtpunio.org/spip/IMG/html/preklady_eu.html>.

²⁶ *Požadavky na jazyk a styl českých textů*. Úřad vlády ČR : Odbor kompatibility s právem ES, 2003 [cit. 2010-3-10]. Dostupné z WWW: <http://isap.vlada.cz/Dul/pokyny.nsf/09cc239630e5f332c125743a003bd2f1413a7f6a77571080256d050030deeb?OpenDocument>>.

jednoznačnost, přesnost - tj. přeložit vše důležité pro smysl vyjádření, vyvarovat se falešných skladebných dvojic (“*program Komise na ochranu vody*”, “*nebezpečí přípravku pro zdraví*”) apod.

· *ustálenost, jednotnost a důslednost v používání termínů* – obvyklá zásada, že opakování slov je neobratné, zde neplatí; je třeba se naprosto důsledně vyhýbat obměňování termínů a standardních vazeb a dodržovat jednotný překlad nejpoužívanějších formulací

· *srozumitelnost* – tj. např. vyvarovat se přílišného hromadění podstatných jmen slovesných (*za účelem usnadnění provádění opatření*), upřednostnění stručnějších možností vyjádření (*v průběhu procesu přeměny – během přeměny*) nebo naopak vložení potřebného výrazu apod.

· *neexpresivnost* – tj. vyhýbat se expresivním, archaickým nebo slangovým výrazům, včetně tzv. odborného slangu

Etapy přípravy překladů jednotlivých českých znění jsou podle serveru pro aproximaci práva ISAP následující: ²⁷

- revize překladu (prováděná pracovníky KRC)
- schválení revidovaného překladu (gestoři, tj. jednotlivá ministerstva odpovídající za specializovanou terminologii)
- zveřejnění schváleného překladu na internetu v databázi ISAP
- finalizace dokumentu v Komisi ES nebo Radě EU, v případě judikatury Soudním dvorem ES
- příprava finalizovaného dokumentu k tisku (Úřad pro úřední tisky Evropských společenství)

Jak jsem již zmínila výše, dokonalý, přesný překlad právních textů je velmi obtížný. V mnoha případech je zkrátka nemožné překládat použité termíny tak, aby umožnili čtenáři stejný pohled, jež mají čtenáři originálů legislativních textů. Je zkrátka běžné, že sice existuje spousta adekvátních překladů, ale také velké množství těch nesprávných.

²⁷ [Www.isap.vlada.cz](http://www.isap.vlada.cz) : *Struktura odboru kompatibility a jeho činnost*. [online]. 2005 [cit. 2010-01-26]. Isap. Dostupné z WWW: <<http://isap.vlada.cz/homepage.nsf/struktura>>.

Adekvátní překlad právního dokumentu nezbytně vyžaduje tzv. „trojí kvalifikaci“ a zároveň spolupráci několika jednotlivců. Trojí kooperací se myslí spolupráce právníka, který plně rozumí právnímu významu termínů vyskytujících se v jednotlivých právních řádech členských států, důležitým článkem při překládání je posléze lingvista, neboť v tomto případě je nutná hluboká znalost nejen gramatiky, ale také stylistiky cizího jazyka. Další součástí tohoto překladatelského týmu by měl být nadále znalec příslušné problematiky (např. ekonom, lékař, technik). (Křepelka: 2007:122)

2.1.2 Funkce překladatele v evropských institucích

Hlavním cílem všech překladatelů či tlumočnicků je v první řadě, aby příslušné orgány měly k dispozici včas dokumenty, o nichž mají jednat a to ve všech pracovních jazycích. V rámci našeho přistoupení ke Společenství bylo podmínkou zveřejnění českého vydání Úředního věstníku Evropských společenství.²⁸

Funkce překladatele je pro Evropskou unii takřka nepostradatelná. I přes to, že existují mnohé počítačové programy a termínové databáze, lidský prvek je v tomto případě nezbytný. Co se týče překladu, je nutné brát v úvahu nejen gramatická pravidla, strukturu, ale zejména kontext a potenciální dvojsmyslnost, která se často v dokumentech objevuje.

Český překlad evropského práva by neměl v žádném případě obsahovat omyly a nesrovnalosti, neboť jejich náprava je velmi obtížná. Na překladech pracuje řada školených překladatelů a jsou konzultovány s příslušnými odborníky. Podle zásad Evropské unie mají všechny jazyky stejnou právní platnost a neexistuje preference toho či onoho jazyka. Ovšem z hlediska praktičnosti je obvykle většina překladů pořizována na základě jazyka anglického, německého či francouzského.²⁹

Proto, aby mohly evropské instituce řádně fungovat, potřebují mít denně k dispozici pro každý z pracovních jazyků desítky tlumočnicků. Tyto překladatelské služby jsou členěny na jazyková oddělení, která jsou zaměřena na určité politické či odborné oblasti. Nezbytná je dále je již zmíněná úzká spolupráce mezi běžnými překladateli a právníky-lingvisty, která tvoří součást právní služby Evropské rady. Pro dosažení přesnosti a bezchybnosti překladů je nutná konečná úprava a korekce prováděna právě těmito odborníky.

²⁸ Úřední věstník EU-Je jediným periodikem, které vychází denně ve všech úředních jazycích EU. Obsahuje nejen právní předpisy ale také informační oznámení a další doplňky, -např. veřejná nabídková řízení. Všechny dokumenty, jež Úřední věstník publikuje jsou k dispozici pouze v elektronické podobě : (cit. http://publications.europa.eu/official/index_cs.htm)

²⁹ *Bussinessinfo* : *Překlady práva Evropských společenství* [online]. 14. 07. 2003 [cit. 2010-03-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pravo-eu/preklady-prava-evropskych-spolecenstvi/1000459/8535/>>.

2.1.3 Nejdůležitější zásady při překladu

Nejčastějšími překládanými listinami v Evropské unii jsou právní předpisy a různé politické a administrativní dokumenty. Při překládání je důležité dbát na správnou formu a obsah, přičemž je důraz kladen zejména na úřední správnost a přesnost. Jelikož každodenní chod Evropské unie je ve velké míře závislý na překladech stovek dokumentů, je potřeba vysoce kvalifikovaný a zkušený dodavatel, který bude schopen zajistit překladatelské a korektorské služby na vysoké úrovni. Pro tyto účely zřídila Evropská komise Generální ředitelství pro překlad mající své sídlo v Lucemburku a Bruselu.

2.1.4 Pomůcky překladatelů

Vzhledem k náročnosti překladů práva evropského společenství, jsou překladatelé dle článku na portálu o Evropské unii Euractiv povinni užívat následující pomůcky:³⁰

- Příručka pro překladatele vydaná Koordinačním a revizním cent, jež obsahuje metodologické pokyny, obsahující důležité rady a informace týkající se správného překladu.
- standardní formulace a základní termíny.
- databázi závazných termínů schválených příslušnými ústředními orgány státní správy, databázi revidovaných překladů, ze které překladatelé vycházejí při překladu novel, odkazů nebo citací.

2.1.4.1 Databáze závazných termínů – ISAP

Tento databázový systém, jenž se věnuje potřebám aproximace práva, se snaží splňovat požadavky vlády ČR, ministerstev a ostatních správních orgánů, stejně tak jako požadavky všech orgánů Evropské unie. Databáze ISAP je veřejnosti volně přístupná, a tak je k dispozici všem, kteří se o problematiku sblížení práva České republiky s právem ES zajímají.

³⁰ >. *Bussinessinfo* : *Překlady práva Evropských společenství* [online]. 14. 07. 2003 [cit. 2010-03-13]. www.bussinessinfo.cz. Dostupné z WWW: <<http://www.bussinessinfo.cz/cz/clanek/pravo-eu/preklady-prava-evropskych-spolecenstvi/1000459/8535/>>.

I přesto, že je jedním z podpůrných prostředků pro překladatele a obsahuje pomocné nástroje pro komparaci a analýzu právních předpisů, není již řadu let udržována. Poslední aktualizace proběhla 24. 06. 2005.³¹

2.1.4.2 Databáze revidovaných překladů legislativy ES

Tato databáze obsahuje Koordinačním a revizním centrem revidované texty, které jsou následně kontrolovány Centrem pro technické překlady při Ministerstvu průmyslu a obchodu. Cílem revize překladů je především zajištění srozumitelnosti, významové správnosti a návaznosti na český právní řád. Finální verze překladů jsou revidovány gestory předpisů, kteří kontrolují správnost užitých termínů a obrátů.³²

TAIEX

Kancelář pro technickou pomoc a výměnu (*the Technical assistance exchange office – TAIEX*), zřízena Evropskou komisí za účelem pomoci zemím střední a východní Evropy v oblasti implementace a přejímání evropské legislativy se v roce 1997 stala pomocníkem všem kandidujícím státům. Organizace seminářů a návštěvy expertů jsou poskytovány touto institucí státům, které o to projeví zájem.³³

2.1.4.3 OPOCE – Úřad pro publikace

Hlavním činností Úřadu pro publikace je vydávání publikací v rámci komunikačních aktivit orgánů Evropských společenství, např. Úředního věstníku. Nadále tato instituce poskytuje

³¹ *businessinfo: Informační systém pro aproximaci práva - ISAP* [online]. 10.07.2003 [cit. 2010-01-16]. Businessinfo.cz. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pravo-eu/informacni-system-pro-approximaci-prava/1000459/8524/#cil>>

³² *Www.isap.vlada.cz : Revidované překlady legislativy ES* [online]. 2005 [cit. 2010-02-12]. ISAP. Dostupné z WWW: <<http://isap.vlada.cz/C12567DF0044A080?OpenDatabase>>.

³³ *European commission-TAIEX* [online]. 2002, 21/10/2009 [cit. 2010-03-03]. [Http://ec.europa.eu](http://ec.europa.eu). Dostupné z WWW: <<http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/>>.

nemalé množství služeb on-line, které umožňují bezplatný přístup k informacím o právu ES.³⁴

2.2 Generální ředitelství pro překlad a překladatelské středisko pro instituce Evropské unie

Kvalitní provedení náročných překladů, které jsou životně důležitou složkou pro každodenní chod EU, zajišťuje již zmíněné Generální ředitelství pro překlad. Tato instituce zpracovává dokumenty ve 23 úředních jazycích, čímž se snaží co nejvíce přiblížit dění ve Společenství všem občanům Unie a udržet tak nezbytnou komunikaci s nimi. Hlavním úkolem této instituce je plnění potřeb Komise v rámci překladů a jazykového poradenství, posilování legitimacy, transparentnosti a účinnosti politik Unie a obzvláště podpora mnohojazyčnosti.³⁵ Generální ředitelství pro překlad zaměstnává až 1750 lingvistů a 550 podpůrných pracovníků, přičemž jeho nezbytnou součástí jsou dále také externí pracovníci, kteří v současnosti zajišťují více než 25 % produkce GŘ pro překlady.³⁶ GŘ dále poskytuje řadu placených či neplacených stáží, umožňujících studentům osvojit si odborné překladatelské techniky a dovednosti.

3 Analýza lexik nalezených v textech paralelního korpusu z oblasti „Právo podniků“

3.1 Úvod

V první části této kapitoly stručně nastíním pojmy jazykový a paralelní korpus a následně popíši práci s texty v programu ParaConc, kterým jsem svůj korpus vytvořila. V druhé části se zabývám vytvořením databází obsahujících klíčová slova a jejich kolokace týkající se oblasti práva podniků. V další části se věnuji analýze jejich morfologických struktur a kvality překladů.

³⁴ [Www.europa.eu](http://www.europa.eu) : *Portál Evropské unie* [online]. 2008 [cit. 2010-04-26]. Úřad pro publikace. Dostupné z WWW: <http://publications.europa.eu/about_us/index_cs.htm>.

³⁵ Generální ředitelství pro překlad : ustanovení čl. 29 odst. 2 služebního řádu. In *Vyhlášení výběrového řízení na místo ředitele/ředitelky (třída AD 14) v Lucembursku*. Lucembursko : Úřední věstník Evropské unie , 29.5.2009 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:121A:0005:0008:CS:PDF>>.

³⁶ *Le service de traduction de la Commission européenne* [online]. 2008, 15-04-2010 [cit. 2010-03-12]. [Http://ec.europa.eu](http://ec.europa.eu). Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/dgs/translation/whoweare/index_fr.htm>.

Než ale přejdu k této analýze, která je pro mou práci nejpodstatnější, ve stručnosti popíši, co korpus znamená.

3.1.1 Jazykový korpus

Co se je to jazykový korpus a co si pod tímto termínem představit? Podle Františka Čermáka se jedná o „*vnitřně strukturovaný, unifikovaný a obvykle i oindexovaný a ucelený rozsáhlý soubor elektronicky uložených a zpracovaných jazykových dat většinou v textové podobě, organizovaný se zřetelem k využití pro určitý cíl*“.³⁷ „*V lingvistice toto slovo tedy znamená soubor dokladů autentického užití přirozeného jazyka, tedy materiálovou základnu, která slouží lingvistické analýze a popisu*“³⁸

Termín jazykový korpus se objevil již v minulosti, kde se jím označovaly různé lingvistické sbírky, které byly ručně shromažďovány tisíci pracovníků. Vzhledem k tomu, že v těchto dobách lingvisté neměli k dispozici počítače, byla ruční práce zdoluhavá a technicky náročná. Ovšem po vstupu informační techniky do vědy a výzkumu byla kompletní elektronizace nasnadě.³⁹

Tato elektronizace se stala výhodnou pro lingvistický výzkum, potvrdila se rychlost, kvalita a zejména spolehlivost počítačů, která se nedá srovnávat se zdoluhavým vypisováním dokladů. Velmi podstatná je pro lingvistický výzkum nadále vysoká přesnost měření, se kterou si počítače snadno poradí i přes obrovské množství nahraných textů. V současné době se tak pojmu korpus užívá jen v souvislosti s počítačem a jde tudíž o „*elektronicky uchovávaný soubor textů*“.(Šulc, 1999:10-11)

Dnes je tudíž korpus definován zejména jako soubor textů v elektronické podobě sloužící jako největší informační základna mající za cíl mnohostrané poznání jazyka. Korpusy byly a jsou vytvářeny k různým účelům, jednak pro potřeby obecných popisů jazyka a zkoumání různých jazykových oblastí ale také pro různé speciální účely jako např. užití jazyka v různém profesním, historickém či sociálním kontextu. Pomocí korpusu je možné například zjistit, která slova byla v minulosti nejvíce užívána a jejich využití dnes. Tento elektronicky uchovávaný soubor textů vlastní většina velkých institucí a organizací, jejichž hlavní činností je výzkum jazyka. V těchto korpusech jsou často shromažďována velká množství textů pocházejících z

³⁷ ČERMÁK, František ; BLATNÁ, Renata. *Korpusová lingvistika: Stav a modelové přístupy* [online]. Praha : Lidové noviny, 2006 [cit. 2010-03-02]. korpus, s. 5 (cit.s.119)

³⁸ ŠULC, Michal. *Korpusová lingvistika (první vstup)*. . 1. Praha : Univerzita Karlova, 1999. 94 s.(cit.s.15)

³⁹ Korpus. - [online]. 2009, -, [cit. 2010-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://agj.cz/korpus>>.

různých knižních publikací, reklam či zpráv. Jelikož tyto texty pocházejí z různých časových období je zde také možné zkoumat jazykový vývoj v průběhu uplynulých let.

Korpus umožňuje velmi hluboký náhled do samotného jazyka, a proto velmi často slouží k tvorbě učebnic. Z hlediska typu obsažených textů se korpusy dělí na *obecné* neboli *nespecifické*, jež jazyk zachycují v největším rozsahu, a *specializované*, které jsou zaměřené na určité téma a oblast.⁴⁰

Ve své publikaci „Korpusová lingvistika-první vstup“ rozdělil Michal Šulc⁴¹ korpusy na korpusy paralelní, které obsahují stejné texty ve dvou i více jazycích a také podle časového záběru na korpusy diachronní, které zpracovávají jazyk v průběhu delšího časového období a na korpusy synchronní, jež se zabývají pouze krátkým časovým obdobím, a tudíž slouží ve většině případů ke studiu slovní zásoby či gramatiky.

3.1.2 Korpusová lingvistika

Tato relativně nová podoba lingvistiky, jejíž vznik se datuje do 60. let tohoto století, se zabývá studiem jazyka za pomoci výše zmíněných korpusů. Nejvíce však korpusová lingvistika měla přínos v oblasti lexikografie, jež se zabývá tvorbou slovníků. Jeden z prvních jejích uživatelů by například lexikograf Samuelson Johnson, který se svými pomocníky vytvořil slovník o obsahu 40 tis. slovníkových hesel -Dictionary of English Language. (Šulc, 1999:28). Tato podoba lingvistiky umožňuje jednoznačně hlubší analýzu než cokoli, co bylo kdy v minulosti k dispozici. *“V dnešní době jsou již korpusy ve většině zemí velmi rozšířeny, protože nikdo není sám zdaleka schopný obsáhnout a zpracovat svůj život ručně tolik dat, jako počítač“*, uvedl ve své publikaci František Čermák.⁴²

3.1.3 Paralelní korpusy

V současnosti se velmi rychle vyvíjí odvětví korpusové lingvistiky, které se zabývá korpusy a jehož obsahem jsou stejné texty ve dvou i více jazycích. (Šulc, 1999:12) Jedná se o paralelní korpusy, které jsou vytvářeny z dvou nebo více jazyků, jež vždy obsahují texty

⁴⁰ Český národní korpus - SYN2006PUB. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2006. Dostupný z WWW: <<http://www.korpus.cz>>.

⁴¹ ŠULC, Michal. *Korpusová lingvistika (první vstup)*. 1. Praha: Univerzita Karlova, 1999. 94 s(cit.s.122)

⁴² ČERMÁK, František. 2005. Korpus, informace a lingvistika,cit:str.2

originální a jejich jinojazyčné mutace. V tomto případě je potřeba, aby byly texty správně zarovnány (alignment), především na úrovni odstavců. Největším problémem je dostupnost optimálních textů a jejich reprezentativnost, následná úprava a korekce, k čemuž se vrátím později. (Šulc, 1999:79)⁴³ A k čemu se takový paralelní korpus využívá?“ *Paralelní korpusy slouží jako zdroj dat pro teoretické studie, lexikografii, studentské práce, výuku, zejména výuku cizích jazyků, počítačové aplikace, překladatele i veřejnost.*“⁴⁴ Díky paralelnímu korpusu máme možnost studovat podrobně pravidla jazykových systémů, paralelně je porovnávat, zjišťovat výjimky a výskyt jednotek. S postupným pronikáním do tajů korpusu se naskytá možnost poznání různých jazykových jevů, ke kterým patří například frazém a idiomy, různé stereotypy které se při produkci textu netvoří znovu, ale zapojují jako hotové, a tak je role gramatiky oslabena.⁴⁵

3.1.4 EUR-lex

Ve světě jsou v současné době primárním zdrojem informací o právu veřejnosti dostupné elektronické databanky. V době, kdy nebyla ještě rozšířena celosvětová síť Internet, byly tyto databanky zásobovány zásilkami disket. Pro právníky byla jediným oficiálním zdrojem tištěná podoba doručovaná obvykle poštou. Vzhledem k tomu, že tyto sbírky bývají i v současné době považovány za oficiální zveřejnění práva, úřady a knihovny jsou stále povinny je odebírat. V České republice je oficiálním zdrojem práva Sběrka zákonů.(Křepelka, 2007:109)

Evropská unie byla u zrodu této zásadní internetové proměny týkající se šíření informací a v polovině 90. let spustila na internetu prezentaci svého práva prostřednictvím databáze EUR-lex, jež sloužila jako zdroj materiálů i pro mou práci. Paralelně svým abonentům také poskytovala více technicky propracovanou databanku CELEX⁴⁶ Avšak krátce po východním

⁴³ Michal Šulc, *Korpusová lingvistika-první vstup*, 1999, nakladatelství Karolinum, Praha (cit.s.79)

⁴⁴ <http://ucnk.ff.cuni.cz> : *Projekt paralelních korpusů filozofické fakulty univerzity Karlovy* [online]. Praha : Univerzita Karlova, 2005 [cit. 2010-02-12]. Intercorp. Dostupné z WWW: <<http://ucnk.ff.cuni.cz/intercorp/>>.

⁴⁵ ČERMÁK, František. *Informace, korpusy a lingvistika : Jazyk a jazykověda na přelomu století. Vesmír : V poznání je síla* [online]. 2001, .. [cit. 2010-01-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.vesmir.cz/clanek/informace-korpusy-a-lingvistika>>.

⁴⁶ CELEX- (Zkratka Communitatis Europae lex) byl vytvořen jako oficiální elektronická databanka práva v 70. letech pro vnitřní potřebu Evroských společenství . V 80. letech byl zpřístupněn –technickými nástroji tehdy obvyklými –veřejnosti zanedlouho úhradou. (Internetový dokument Manual de reference CELEX . Pro označování jednotlivých dokumentů bylo vytvořeno tzv. Celexové číslo , které se nadále užívá v EUR-lexu.

CELEX- základní vyhledávání zpřístupněno 1.7.2004.

rozšíření v roce 2004 byla ve své základní úrovni zpřístupněna široké veřejnosti na internetu. (Křepelka, 2007:110)

Databáze Eur-lex, již primárním zdrojem je Úřední věstník Evropské unie, umožňuje bezplatný přístup k právním předpisům společenství. Internetové stránky tohoto systému jsou dostupné ve 23 úředních jazycích, každoročně se aktualizují o cca 15 000 dokumentů a jejich obsah čítá okolo 3 600 000 dokumentů.⁴⁷ V databázi je možné vyhledávat dokumenty dle základního či pokročilého vyhledávání. Výchozí formáty, které jsou k dispozici, můžeme nadále třídit a nabízí se také možnost upřesnění požadavků. Např. více informací o konkrétním dokumentu získáme kliknutím na „bibliografický soupis“ a dvojjazyčného zobrazení dokumentu docílíme kliknutím na odkaz „bibliografický soupis+text (dvojjazyčné zobrazení).“

Mezi nedostatky tohoto systému patří nutná minimální znalost anglického jazyka, dále neúplnost mnoha předpisů a posléze doposavadní absence překladů některých předpisů vydaných v průběhu vstupu České republiky do EU.⁴⁸

3.2 Texty z oblasti „Právo podniků“

3.2.1 Příprava textů a práce s nimi v programu ParaConc

Jak bylo již zmíněno, pro analýzu české a francouzské terminologie jsem si vybrala texty z oblasti „Právo podniků“. Texty, které jsem ke svému výzkumu využila, jsou plně k dispozici veřejnosti na stránkách již zmíněné evropské databáze EUR-lex. Texty jsem postupně kopírovala do souborů v „doc“ formátu odpovídajícím číslům dle databáze CELEX (viz. tabulka č. 1). Jedná se především o nařízení, směrnice, doporučení, rozhodnutí a protokoly. (viz. Graf č. 1)

Tabulka č. 1 obsahuje seznam těchto textů, uvádí čísla dokumentů a jejich přesný název dle databáze EUR-lex.

V samotném vyhledávání textů jsem se řídila *kapitolami rejstříku*⁴⁹. Ke svému výzkumu jsem si vybrala kapitolu 17- „Právo podniků“, která se nadále dělí do dalších tří podkapitol,

⁴⁷ [Www.eur-lex.cz](http://www.eur-lex.cz) : *O dokumentech Evropské unie* [online]. 2007 [cit. 2010-03-12]. EUR-lex. Dostupné z WWW: <<http://www.eur-lex.cz/smernice-narizeni-eu/eurlex.about.aspx>>.

⁴⁸ [Www.eur-lex.cz](http://www.eur-lex.cz) : *O dokumentech Evropské unie* [online]. 2007 [cit. 2010-03-12]. EUR-lex. Dostupné z WWW: <<http://www.eur-lex.cz/smernice-narizeni-eu/eurlex.about.aspx>>

z nichž jsem posléze vybrala 270 normostran evropských legislativních textů ve francouzštině a 256 normostran v češtině.

Stějně jako Lenka Matoušková (2009:24)⁵⁰ ve své bakalářské práci jsem při sestavování svého paralelního korpusu dbala na dodržení základních kritérií:

- 1) *Dostupnost textů v obou zkoumaných jazycích* (v tomto případě ve francouzštině a češtině)
- 2) *Jazyková pestrost*- množství výskytů odborné terminologie z oblasti práva podniků
- 3) *Reprezentativnost pro mnou zvolenou tematickou oblast*

Tabulka.č. 1 :

Celexové číslo	Úřední věštník	PŘESNÝ NÁZEV DOKUMENTU DLE EUR-LEXU
32008R1126	Nařízení	Nařízení Komise (ES) č. 1126/2008 ze dne 3. listopadu 2008, kterým se přijímají některé mezinárodní účetní standardy v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 (Text s významem pro EHP)
22003A1114(01)	Protokol	Protokol k Madridské dohodě o mezinárodním zápisu ochranných známek přijatý v Madridu dne 27. června 1989
31983L0349	Směnice	Směrnice týkající se smlouvy o konsolidovaných účetních závěrkách (83/349/EHS)
31985R2137	Nařízení	Nařízení Rady o evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS)
31993D0016	Rozhodnutí	Rozhodnutí Rady ze dne 21. prosince 1992 o rozšíření právní ochrany topografií polovodičových výrobků na osoby ze Spojených států amerických a určitých území (93/16/EHS)
31994R2100	Nařízení	Nařízení Rady (ES) č. 2100/94 ze dne 27. července 1994 odrůdových právech Společenství
31995R1238	Nařízení	Nařízení rady o poplatcích ,které je třeba zaplatit Odrůdovému úřadu
31995R1768	Nařízení	Nařízení Rady o odrůdových právech Společenství
31995R2868	Nařízení	Nařízení Rady o ochranné známce Společenství

⁴⁹ [www.eur-lex.europa.eu](http://eur-lex.europa.eu) : Přístup k právu EU [online]. 2005 [cit. 2010-02-20]. EUR-lex. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/RECH_repertoire.do?ihmlang=cs> s

⁵⁰ MATOUŠKOVÁ, Lenka . *Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast : "Pracovní podmínky –bezpečnost pracovníků*. České Budějovice, 2009. 94 s. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

31996D0644	Rozhodnutí	Rozhodnutí Rady ze dne 11. listopadu 1996 o rozšíření právní ochrany topografií polovodičových výrobků na osoby z ostrova Man (96/644/ES)
31996R0216	Nařízení	Nařízení Rady o řádu odvolacích senátů Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory)
31996R1610	Nařízení	Nařízení Rady o o zavedení dodatkových ochranných osvědčení pro přípravky na ochranu rostlin
31998R2533	Nařízení	Nařízení Rady o shromažďování statistických informací Evropskou centrální bankou RADA EVROPSKÉ UNIE,
32000L0035	Směrnice	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/35/ES
32001L0084	Směrnice	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES
32001R2423	Nařízení	Nařízení Evropské centrální banky
32001R2423	Nařízení	Nařízení Evropské centrální banky (ES) č. 2423/2001
32002R1606	Nařízení	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002
32002R2245	Nařízení	Nařízení Komise (ES) č. 2245/2002
32003R0001	Nařízení	Nařízení Rady (ES) č. 1/2003
32003R1745	Nařízení	Nařízení Evropské centrální banky (ES) č. 1745/2003
32004H0913	Doporučení	Doporučení Komise ze dne 14. prosince 2004 o podpoře vhodného systému odměňování členů správních orgánů společností kótovaných na burze
32005D0523	Rozhodnutí	Rozhodnutí Rady
32005L0056	Směrnice	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES ze dne 26. října 2005 o přeshraničních fúzích kapitálových společností (Text s významem pro EHP)
32006L0043		Směrnice Evropského parlamentu a Rady
32006R1027	Nařízení	Nařízení Evropské Centrální banky (ES) č. 1027/2006
32007D0256	Rozhodnutí	Rozhodnutí Komise
32008H0416	Doporučení	Doporučení Komise ze dne 10. dubna 2008 o řízení duševního vlastnictví při činnostech předávání znalostí a o kodexu správné praxe
32009H0384	Doporučení	Doporučení Komise ze dne 30. dubna 2009 o politice odměňování v odvětví finančních služeb
32009R0207	Nařízení	Nařízení Rady (ES) č. 207/2009 ze dne 26. února 2009 o ochranné známce Společenství
32009L0102	Směrnice	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/102/ES ze dne 16. září 2009 v oblasti práva společností o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem

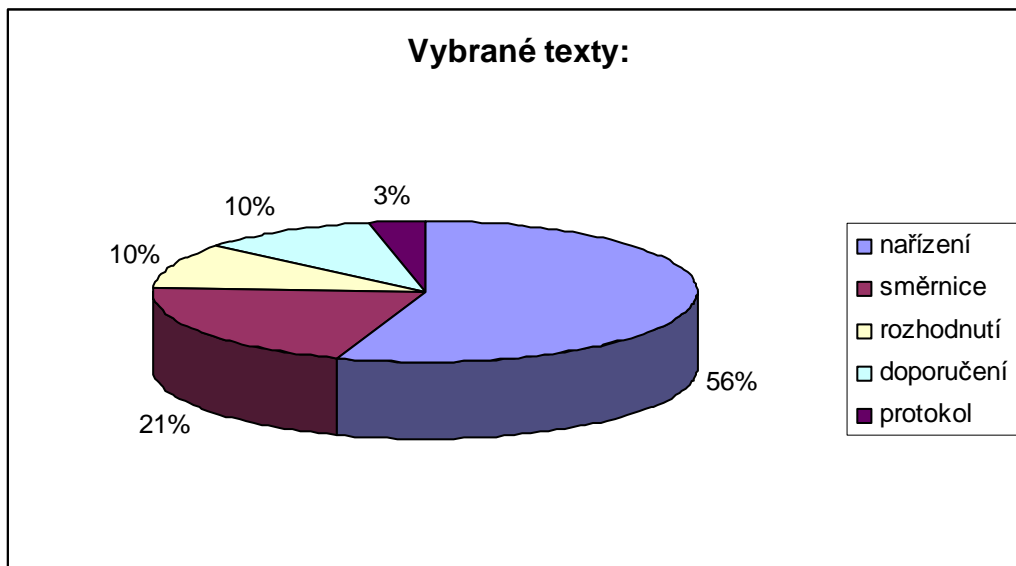
32007L0036

Směrnice

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. července 2007 o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi

Skladba a zkoumaných textů:

Graf č. 1:

3.2.2 Práce s texty

Jeden z prvních kroků k vytvoření paralelního korpusu bylo stažení dvou textů v odlišných jazycích (v mém případě v jazyce českém, následně francouzském). Aby bylo možné texty nahrát do programu ParaConc, bylo třeba texty tzv. „očistit“. V tomto bylo případně bylo nutné zaměřit na nevhodně umístěné znaky konce odstavce a mezery. Některé z českých evropských právních aktů obsahují více příloh či tabulek než ty francouzské, proto byla potřeba dbát na pečlivou úpravu tak, že jsem nejprve oba texty otevřela ve formátu word a zmenšila takovým způsobem, aby bylo možné je paralelně kontrolovat a upravovat případné nesrovnalosti. Nadále bylo nezbytné, aby česká i francouzská verze měla stejný počet odstavců a znaků. Před samotným vytvoření korpusu jsem texty uložila ve formátu „txt“ (prostý text) s kódováním „Středoevropské jazyky“ pro češtinu a „Západoevropské jazyky“ pro francouzštinu.

Poté co se mi podařilo texty do programu správně nahrát jsem přistoupila k další fázi, jež spočívala ve vyhledání klíčových slov, kdy jsem pomocí „search“ a „frequency“ našla několik desítek jednoslovných odborných termínů, které nejvíce souvisely s daným tematickým

polem. Nakonec jsem texty pečlivě pročetla a dle vlastního uvážení jsem vybrala ta slova, která byla klíčová pro dané sémantické pole.

Tab.č.2

Klíčové slovo	slovní druh
contrat	s.m.
marché	s.m.
actif	s.m.pl.
passif	s.m.pl.
financement	s.m.
capital	s.m.
trésorerie	s.f.
groupement	s.m.
fusion	s.f.
société	s.f.
licence	s.f.
frais	s.m.pl.
gestion	s.f.
rémunération	s.f.
secteur	s.f.
direction	s.f.
investissement	s.f.
administration	s.f.
entreprise	s.f.
compte	s.m.pl.
cession	s.f.
commerce	s.m.
amortissement	s.m.
comité	s.m.
propriété	s.f.
crédit	s.m.
immatriculation	s.f.
liquidation	s.f.
réserve	s.f.pl.
établissement	s.m.
budget	s.m.
montant	s.m.
période	s.f.
taux	s.m.
licence	s.f.
transport	s.m.
période	s.f.
salaire	s.m.
traitement	s.m.
cadre	s.m.

3.2.3 Vymezení základních pojmů

V rámci analýzy lexémů v paralelním korpusu jsem se setkala s mnoha důležitými termíny, které se budu snažit vysvětlit. Jsou jimi například: *termín, kolokace, hlava, klíčové slovo, lemma, lexém a synchronní lingvistika*.⁵¹:

Termín je definován jako lexikální jednotka náležící k nějaké specializované variantě jazyka, nejčastěji k některému vědecko-technickému subkódu. (Radimský 2003:12)⁵²

Termín „*kolokace*“ je podle Edvarda Lotka⁵³ následující: „Kolokace je (smysluplné) spojení lexémů/slov, lexikální syntagma, v podobě víceslovného pojmenování, jehož vznik je podmíněn jejich vzájemnou kolokabilitou, tedy i kompatibilitou, např. Širý svět, hodný kus cesty. (Lotko, 2000:61)

Klíčové slovo: klíčové slovo (případně klíčová fráze) označuje výraz, který se nejčastěji opakuje v textu. Je to lexikální jednotka, jež je nejvíce spjata s vybranou tematickou oblastí. V mém případě se jedná o klíčová slova z oblasti práva podniků. (Matoušková, 2009:26)⁵⁴

Lemma: je slovním tvarem, který je dohodou vybrán zejména pro potřeby slovníkářství. Stojí v hlavičce slovníkového hesla (Pro substantiva je to typicky Nom. Sg. Pro adjektiva je to Nom. Sg)

Lexém: je lexikální jednotka, jednotka slovníku či slovní zásoby. Je pro nás abstraktní jednotkou lexikonu a jako takový zahrnuje všechny flektivní tvary. Je základním tvarem slova. (Šulc, 1999:77)

3.3 Analýza terminologie

3.3.1 Struktury kolokací

⁵¹ Korpusová lingvistika-První vstup, Michal Šulc, 1999, nakladatelství Karolinum Praha

⁵² Radimský, Jan: *Italské a vybrané francouzské neologismy z oblasti informatiky a nových médií 2003:12*)

⁵³ Lotko, Edvard, Slovník lingvistických termínů pro filology, 2. vyd. Univerzita Palackého v Olomouci, 2000, 128 str. ISBN 80-2440123-1

⁵⁴ Bakalářská práce „Lenka Matoušková, Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast: „Pracovní podmínky a bezpečnost pracovníků“, České Budějovice, 2009

Podle práce Michela Mathie-Colase: „*Essai de typologie des noms composés français*“⁵⁵ jsem rozdělila kolokace dle morfologických skupin. Autor ve své publikaci kolokace rozdělil až do více než 700 rozličných kategorií, mezi něž spadá 17 základních skupin, 8 skupin tvořených složenými tvary a další podkategorie. Následující tabulky obsahují zjednodušený popis struktur kolokací zařazených do příslušných kategorií.

Používané zkratky:

° - určitý člen (*article défini*)

A – přídavné jméno (*adjectif*)

conj. – spojka (*conjonction*)

N – podstatné jméno (*nom*)

prép. – předložka (*préposition*)

X - ostatní

10. třída- N+A

Tabulka č. 3

Struktura kolokací		
kolokace	počet výskytů	Struktura
acquisition inversée	7	N+A
administration centrale	11	N+A
budget global	1	N+A
commerce extérieur	15	N+A
commerce mondial	2	N+A
comptes annuels	79	N+A
comptes consolidés	156	N+A
direction générale	15	N+A
entreprise associée	73	N+A
entreprise privée	2	N+A
établissement industriel	8	N+A
établissement stable	19	N+A
établissement public	1	N+A

⁵⁵ COLAS, Michel-Mathieu. *Essai de typologie des noms composés français*. Laboratoire de Linguistique Informatique : Université Paris Nord, 1996. 46 s.

Struktura kolokací		
kolokace	počet výskytů	Struktura
frais médicaux	3	N+A
frais administratifs	5	N+A
garantie financière	20	N+A
gestion collective	5	N+A
gestion interne	6	N+A
licence obligatoire	5	N+A
liquidation involontaire	2	N+A
marché intérieur	24	N+A
marché public	15	N+A
marché actif	58	N+A
passifs éventuels	99	N+A
passifs courants	18	N+A
passifs financiers	147	N+A
période précédente	19	N+A
période antérieure	80	N+A
prime communautaire	2	N+A
protection juridique	13	N+A
propriété industrielle	30	N+A
propriété intellectuelle	15	N+A
réserves obligatoires	16	N+A
réserves minimales	22	N+A
secteur opérationnel	21	N+A
secteur économique	4	N+A
secteur agricole	3	N+A
secteur viticole	1	N+A
secteur public	5	N+A
société anonyme	9	N+A
société visée	66	N+A
transport maritime	9	N+A
transport aérien	19	N+A
transport ferroviaire	1	N+A
gestion fiscale	4	N+A

Struktura kolokací		
kolokace	počet výskytů	Struktura
capital versé	8	N+A
rémunération équitable	14	N+A
traitement comptable	20	N+A

N+de+N (12. třída)

Tabulka č. 4

Struktura kolokací		
kolokace	výskytů	struktura
acquisition de droits	1	N+prép.+N
acquisition de machines	2	N+prép.+N
budget de l'office	5	N+prép.+°N
budget de l'entreprise	5	N+prép.+N
commerce de détail	3	N+prép.+N
contrat de location	189	N+prép.+N
produits du contrat	28	N+prép.+N
coûts du contrat	245	N+prép.+N
crédit d'impôt	4	N+prép.+N
risque de crédit	50	N+prép.+N
établissement du crédit	2	N+prép.+N
organe de direction	2	N+prép.+N
activités de financement	13	N+prép.+N
opérations du financement	7	N+prép.+N
financement de biens	8	N+prép.+N
frais de gestion	6	N+prép.+N

Struktura kolokací		
kolokace	výskytů	struktura
frais de développement	6	N+prép.+N
frais de recherche	7	N+prép.+N
frais de déplacement	3	N+prép.+N
coûts de garantie	3	N+prép.+N
contrat de garantie	14	N+prép.+N
instrument de garantie	2	N+prép.+N
gestion des risques	20	N+prép.+N
gestion des déchets	6	N+prép.+N
groupement de producteurs	5	N+prép.+N
groupement de représentants	3	N+prép.+N
licence de vente	19	N+prép.+N
liquidation du régime	2	N+prép.+N
liquidation des créances	3	N+prép.+N
marché des obligations	3	N+prép.+N
montant de l'ajustement	8	N+prép.+°N
montants des produits	15	N+prép.+N
période de transition	7	N+prép.+N
période d'ajournement	5	N+prép.+N
protection de l'environnement	3	N+prép.+°N
réserves de l'émetteur	3	N+prép.+N
secteur du transport	13	N+prép.+N
marge de sécurité	2	N+prép.+N
taux d'import	56	N+prép.+N
taux d'actualisation	26	N+prép.+N
marché des obligations	3	N+prép.+N
actifs du régime	70	N+prép.+N
cession de placements	2	N+prép.+N
cadre de référence	1	N+prép.+N
prime de gel	2	N+prép.+N

N+N (13. třída)

Tabulka č. 5

Struktura kolokací		
kolokace	výskytů	struktura
entreprise-mère	15	N+N
société bénéficiaire	5	N+N

N+de+N+X (21. třída)

Struktura kolokací		
kolokace	výskytů	struktura
acquisition de la personnalité juridique	1	N+prép.+N+A
commerce des produits agricoles	10	N+prép.+N+A
fin de contrat de travail	31	N+prép.+N+prép.+N
contrat de location-financement	53	N+prép.+N+N
valeur de liquidation de la société	1	N+prép.+N+prép. +N
montant des flux de trésorerie	5	N+prép.+N+prép.+N
protection de la propriété industrielle	9	N+prép. +N+A
cotisations de sécurité sociale	3	N+prép.+N+A
principe de la sécurité juridique	1	N+prép.+N+A
salaire de fin de carrière	11	N+prép.+N+prép.+N
fin de contrat de travail	31	N+prép.+N+prép.+N

N+A+X (19. třída)

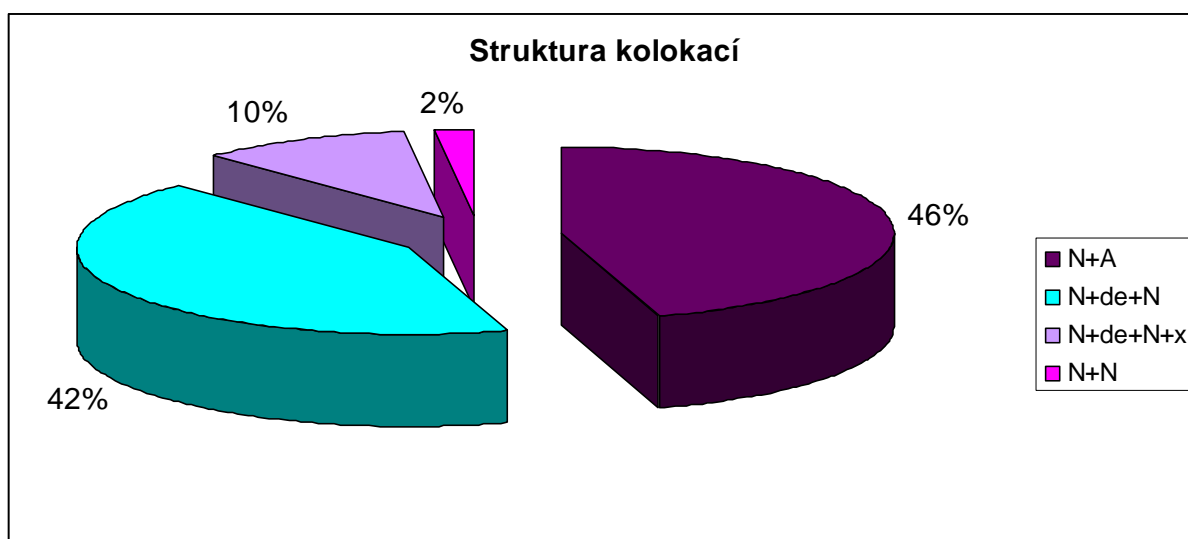
Tabulka č. 6

Struktura kolokací		
kolokace	výskytů	struktura
budget général des communautés	7	N+A+prép.+N

Analýza morfologického dělení kolokací:

Z celkového počtu 106 kolokací je nejvíce zastoupena třída N+A s 48 kolokacemi (46%), druhou nejpočetnější třídou je 12. třída N+de+N s 45 kolokacemi (42%), následuje 21. třída N+de+N+X s 11 kolokacemi a nakonec 13. třída N+N se dvěma kolokacemi. Pro představu jsem vytvořila graf, který procenty vyjadřuje jednotlivá zastoupení skupin.

Graf č. 2

Překladová část:

V této části jsem se věnovala analýze správnosti překladů a při hodnocení kvality překladů 40 klíčových slov a jejich 106 kolokací jsem využívala elektronických databází ISAP a IATE,

překladových slovníků (viz bibliografie), popř. Slovníku českých synonym. Obdobně jsem tak jako ve své bakalářské práci Lenka Matoušková⁵⁶ překlady rozdělila do dvou hlavních skupin:

- 1) **Překlady adekvátní** – do této skupiny jsem zařadila ta klíčová slova a kolokace, jejichž překlady odpovídají jejich českým ekvivalentům, podle již zmíněných databází ISAP a IATE. Jelikož nebyla spousta termínů k dohledání, využila jsem také jiných zdrojů – např. Francouzsko-českého překladového slovníku, Francouzsko-českého překladového slovníku.(viz bibliografie)
- 2) **Překlady neadekvátní:** Za překlady neadekvátní jsem označila ty, které splňují některá z následujících kritérií : (Papoušková, 2009:39)⁵⁷
 - 1) *Kolokace má daný závazný překlad v databázi ISAP , který není českými překlady v korpusu respektován.*
 - 2)*Příklady jsou v rozporu s používanými zdroji s jinými než ISAP , pokud tyto zdroje nabízejí přesvědčivá data.*
 - 3)*Chybné překlady z hlediska významového, význam kolokace je tím posunut.*

3.3.2 Správné překlady

Zdali se jednalo o adekvátní překlady či nikoli, jsem ověřovala v již zmíněné databázi ISAP⁵⁸ a IATE⁵⁹. Vzhledem k tomu, že spousta termínů v těchto databázích nebyla k nalezení i přes to, že se jednalo o klíčová slova a kolokace správně přeložená, snažila jsem si překlady vyhledat pomocí překladových slovníků.(Viz bibliografie) Dále jsem pracovala s informacemi z webových serverů, kde bylo často možné termíny dohledat v různých dokumentech. Lenka Matoušková (2009: 37) ve své bakalářské práci vymezila nejdůležitější kritéria, která musí překlady splňovat, abychom je mohli označit za adekvátní:

1)Překlady by měly být v souladu s jedním či více zdroji, v nichž ověřujeme správnost překlad– vztahuje se na každou kolokaci v této skupině.

⁵⁶ Bakalářská práce „Lenka Matoušková, Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast :“Pracovní podmínky a bezpečnost pracovníků“,S.28ké Budějovice,2009

⁵⁷ Bakalářská práce Lucie Papouškové, Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast :“Odpadové hospodářství a čisté technologie.“,České Budějovice,2007

⁵⁸ Informační systém pro aproximaci práva (ISAP) je určen pro informační podporu aktivit souvisejících s procesem harmonizace českých právních předpisů s předpisy Evropského společenství. (<http://isap.vlada.cz/homepage.nsf/titul>)

⁵⁹ Inter-Active Terminology for Europe; <http://iate.europa.eu>

2) Různé české překlady jedné kolokace jsme shledali synonymním. (S výjimkou takových synonymních překladů, které mají závazný termín v databázi ISAP.)

Překlady, jež byly v textech přeloženy adekvátně a jednoznačně, jsem zpracovala v databázi Access a seřadila podle abecedního pořádku.

Tabulka č. 7

Adekvátní překlad					
Klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	Česky 1	Česky 2	Česky 3	Česky 4
acquisition	45	pořízení	získání	nákup	
acquisition inversée	7	zpětná akvizice			
acquisition de droits	1	získání práv			
acquisition de machines	2	pořízení strojů			
acquisition de la personnalité juridique	1	nabytí právní subjektivity			
administration	14	správa	řízení		
administration centrale	11	správní ústředí	sídlo	ústřední správa	
budget	48	rozpočet			
budget général des communautés	7	souhrnný rozpočet Společenství			
budget de l'office	5	rozpočet úřadu			
budget d'une entreprise	5	rozpočet podniku			
budget global	1	celkový rozpočet			
cadre	341	Rámec	součást		
dans le cadre du cycle	17	v rámci provozního cyklu			
dans le cadre d'un contrat	9	v rámci smlouvy			
dans le cadre des activités	4	v rámci činnosti			
dans le cadre d'un regroupement	7	podniková kombinace			
dans le cadre d'une transaction	4	v souvislosti s transakcemi			
programme dans le cadre pluriannuel	2	na víceletém základě			
commerce	45	mezinárodní obchod	obchod		
commerce extérieur	15	zahraniční obchod			
commerce des produits agricoles	10	Obchod se zemědělskými produkty			
commerce mondial	3	Mezinárodní obchod			
comptes	105	Účetnictví	účty		
comptes annuels	79	konsolidovaná roční			

Adekvátní překlad					
Klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	Česky 1	Česky 2	Česky 3	Česky 4
		uzávěrka			
comptes consolidés	156	konsolidovaná účetní uzávěrka			
contrat	457	Smlouva			
contrat de location	189	Leasing	finanční pronájem	finanční leasing	
fin de contrat de travail	31	ukončení pracovního poměru			
produits du contrat	28	výnos ze smlouvy			
coûts du contrat	245	náklady spojené se smlouvou			
contrat de location- financement	53	finanční leasing			
crédit	183	Úvěr			
crédit d'impôt	4	daňový odpočet			
établissement du crédit	50	úvěrová instituce			
direction	2	Vedení			
organe de direction	247	řídící orgán			
direction générale	2	generální ředitelství			
entreprise	15	Podnik	firma		
entreprise associée	261	přidružený podnik			
entreprise-mere	73	mateřský podnik			
entreprise privée	2	soukromý podnik			
établissement	72	Usazení	sídlo	podnik	pobočka
établissement industriel	8	průmyslový podnik			
établissement stable	19	stálá provozovna			
établissement public	1	veřejná instituce			
Frais	204	Výdaje	poplatky	náklady	
frais généraux	25	režijní výdaje			
frais de gestion	6	správní náklady			
frais de développement	6	náklady na vývoj			
frais médicaux	3	náklady na zdravotní péči			
frais de recherche	6	náklady na výzkum			
frais administratifs	5	správní náklady			
garantie	139	záruka	zajištění		
coûts de garantie	3	záruční náklady			
contrat de garantie	14	pojistná smlouva	smlouva o finanční záruce		
instrument de garantie	2	kolaterál			
Gestion	191	Správa			
gestion collective	5	kolektivní správa			

Adekvátní překlad					
Klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	Česky 1	Česky 2	Česky 3	Česky 4
gestion des risques	20	zajištění rizik			
gestion interne	5	vnitřní řízení			
Groupement	18	sdružení	skupina		
groupement de producteurs	5	sdružení producentů			
Licence	58	oprávnění	registrace		
Licence d'exploitation	45	oprávnění k provozu			
liquidation	65	vypořádání	likvidace		
liquidation du régime	2	ukončení plánu	Vypořádání plánu		
liquidation involontaire	2	nedobrovolná likvidace			
liquidation des créances	3	likvidace pohledávek			
Passifs	456	Závazky			
passifs éventuels	99	podmíněné závazky			
passifs courants	18	krátkodobé závazky			
période	674	období	doba		
période précédente	19	předchozí období			
période de transition	7	přechodné období			
période d'ajournement	5	doba odkladu			
protection	433	Ochrana			
protection juridique	13	právní ochrana			
protection de la propriété industrielle	9	ochrana průmyslového vlastnictví			
propriété	141	Vlastnictví			
propriété industrielle	30	průmyslové vlastnictví			
secteur	198	odvětví	segment		
secteur opérationnel	21	provozní segment	sektor podnikání		
secteur d'activité	15	odvětvový faktor			
secteur du transport	13	dopravní odvětví			
secteur économique	4	hospodářské odvětví			
secteur agricole	3	oblast zemědělství			
secteur viticole	1	vinařský sektor			
Taux	324	Sazba	kurs		
taux d'impôt	56	daňová sazba			
taux d'actualisation	26	diskontní sazba			
Taux d'intérêt effectif	29	efektivní úroková míra			
taux national	3	domácí sazba			
salaire	21	Mzda	plat		
salaire de fin de carrière	11	poslední plat			

Tabulka č. 8

Frais				
klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	česky 1	česky 2	česky 3
Frais	204	Výdaje	poplatky	náklady
frais généraux	25	režijní výdaje		
frais de gestion	6	Správní náklady		
frais de développement	6	náklady na vývoj		
frais médicaux	3	náklady na zdravotní péči		
frais de recherche	6	náklady na výzkum		
frais administratifs	5	Správní náklady		
frais de déplacement	3	cestovní výlohy		

Kolokace „frais généraux“, která se v textech vyskytla 204 krát, byla v textech překládána českým ekvivalentem „režijní výdaje“. V databázích ISAP a IATE je k nalezení závazný překlad „režijní náklady“, neboli náklady spojené s řízením a celkovou výrobou (např. opravy strojů, spotřeba energie apod.). Jedná se tudíž o překlad synonymní

Tabulka č. 9

Garantie			
klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	česky 1	česky 2
garantie	139	Záruka	zajištění
coûts de garantie	3	Záruční náklady	
contrat de garantie	14	pojistná smlouva	smlouva o finanční záruce
instrument de garantie	2	kolaterál	
garantie financière	20	finanční záruka	

Závazný překlad kolokace „garantie financière“ dle terminologické databáze IATE zní: „finanční zajištění“. Vzhledem k tomu, že překladatel využil synonymní varianty překladu- „finanční záruka“, zařadila jsem jej mezi kolokace přeložené adekvátně.

Tabulka č. 10

Secteur			
klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	česky 1	česky 2
secteur maritime	7	námořní doprava	námořní sektor

Kolokace „secteur maritime“ se v textech vyskytla 3 krát s překladem „námořní doprava“. V překladech byla rovněž užita synonymní varianta „námořní doprava“. I přes to, že dle databází ISAP a IATE závazný překlad zní „námořní sektor“, tento překlad jsem označila jako adekvátní, neboť zde nedošlo k významovému posunu.

Tabulka č. 11

Société			
Klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	Česky 1	Česky 2
Société	467	Společnost	
société anonyme	9	akciová společnost	
société mère		mateřská společnost	
société visée	66	cílová společnost	příslušná společnost
société bénéficiaire	5	společnost příjemce	

V případě překladu kolokace „société anonyme“, jež se v textech vyskytla 9 krát, je třeba podotknout, že se jedná o situaci, ve které se překladateli nabízí jen jediná možnost správného překladu – v tomto případě „akciová společnost“. Nicméně je nutné vzít na vědomí, že mezi těmito termíny existuje určitá odchylka. Je třeba vědět, do kterého právního řádu je tato „société anonyme“ zakotvena, neboť „société anonyme“, založena např. dle francouzského právního řádu vyžaduje nejméně 7 společníků a základní kapitál v přepočtu 7.5 milionu korun českých, kdežto založení české „akciové společnosti“ vyžaduje minimálně dva společníky a v případě, že se jedná o osobu právnickou, jen jednoho, přičemž minimální základní kapitál by měl být 20 000 000 korun českých.⁶⁰

Salaire- traitement-rémunération

Stejně jako Lenka Matoušková (Matoušková, 2009:69) jsem se ve zkoumaných textech setkala se třemi termíny, které v pracovně právních vztazích znamenají odměnu za vykonanou práci. Těmito třemi termíny jsou „rémunération“, „salaire“ a „traitement“. Klíčové slovo „rémunération“ bylo ve Velkém francouzsko-českém slovníku přeloženo jako „odměna“ či

⁶⁰ Radimský Jan, Dans quelle mesure est-il possible de traduire un terme juridique ? In : *Etudes romanes de Brno*, Sborník prací FF MU, L 25, Brno, 2004, p. 37-44. ISBN 80-210-3431-9, ISSN 0231-7532.

„úplata“. Klíčové slovo „salaire“ bylo přeloženo „mzda“ či „odplata“ a do třetice „traitement“ byl k nalezení český ekvivalent „plat“.

V zákoníku práce stojí, že „ Za vykonanou práci přísluší zaměstnanci mzda, plat nebo odměna z dohody za podmínek stanovených tímto zákonem, nestanoví-li tento zákon, nebo zvláštní právní předpis jinak.“⁶¹

V České republice mzda náleží zaměstnanci za výkon práce v soukromé (podnikatelské sféře). Oproti tomu plat pobírají zaměstnanci, kteří jsou zaměstnání ve státním, veřejném, nepodnikatelském sektoru.⁶²

Ve zkoumaných textech byla klíčová slova přeložena správně a oproti mluvené češtině, ve které běžné dochází k záměně mezi „platem „ a „mzdou“ se žádné nesrovnalosti nevyskytly.

Tabulka č. 11

Salaire			
klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	česky 1	česky 2
salaire	21	Mzda	plat
salaire de fin de carrière	11	poslední plat	

Tabulka č. 12

Rémunération			
Klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	Česky	česky 2
rémunération	166	Úplata	odměňování

Tabulka č. 13

Traitement				
klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	česky 1	česky 2	česky3
traitement	166	zacházení		

Tabulka č. 14

Marché			
Klíčové slovo a jeho kolokace	Výskytů	Česky 1	Česky 2

⁶¹ Zákoník práce, §109 odt. 1 ,

⁶² „Odměna z dohod“ podle §138 Zákoníku práce-jedná se o pracovní-právní vztahy upravené dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti.

Marché			
Klíčové slovo a jeho kolokace	Výskytů	Česky 1	Česky 2
marché des obligations	3	trh s akciemi	Akciový trh

Ekvivalentem této kolokace je v databázi ISAP „trh s cennými papíry“, jež je synonymním překladem českého ekvivalentu „trh s akciemi“, který byl v textech k nalezení. Jedná se zde o zkrácenou verzi tohoto překladu, která však na významu nic nemění a hodnotím ji jako adekvátní.

Tabulka č. 15

Montant			
Klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	Česky 1	Česky 2
montant de l'ajustement	8	Dopad úpravy	částka úpravy

Kolokace „montant de l'ajustement“ se v textu objevila 8 krát s dvěma variantami překladů. Závazný český překlad pro kolokaci „montant de l'ajustement“ zní dle databáze ISAP „částka úpravy“. První překladovou variantu neřadím striktně mezi neadekvátní, neboť v případě „částky úpravy“ se jedná o „úpravu odpočtu daně“ kterou provádí plátce DPH⁶³. Z kontextu vyplývá, že se jedná o „dopad“, který bude v budoucnu „úprava odpočtu daně“ na budoucí účetní období. Překlad proto hodnotím jako synonymní, tudíž jej řadím mezi adekvátně přeložené kolokace.

Text: 3008R1126

...(.) , které má dopad na běžné nebo kterékoliv předcházející období, mohlo mít dopad na budoucí období, s výjimkou, kdy je neproveditelné určit **dopad úpravy**, je účetní jednotka povinna zveřejnit následující skutečnosti:

a) název standardu nebo interpretace;

⁶³ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, § 78 Úprava odpočtu daně

...(...)une incidence sur la période en cours ou sur toute période antérieure ou devrait avoir une telle incidence sauf qu'il est impraticable de déterminer **le montant de l'ajustement** ou encore pourrait avoir une incidence sur des périodes futures, l'entité doit fournir les informations suivantes:

a) le nom de la norme ou de l'interprétation;

Tabulka č. 16

Taux		
Klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	Česky
Taux	324	Sazba
taux de rendement	25	míra výnosnosti

Do kategorie kolokací, kde se jednalo o užití synonymní varianty překladu spadá kolokace „taux de rendement“, která se v textech objevila 25 krát. Závazný překlad této kolokace podle terminologické databáze ISAP zní „hodnota výnosu“. Ve Francouzsko-českém obchodním slovníku je k nalezení další synonymní překlad- „míra užítku“.

Tabulka č. 17

Garantie		
klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	česky 1
garantie financière	20	finanční záruka

Závazný překlad kolokace „garantie financière“ dle terminologické databáze IATE zní: „finanční zajištění“. Vzhledem k tomu, že překladatel využil synonymní varianty, zařadila jsem tento překlad mezi kolokace přeložené adekvátně.

Tabulka č. 18

Jména dějová					
Klíčové slovo	výskytů	česky 1	česky 2	česky 3	Česky 4
administration	14	správa	Řízení		spravování
cession	93	postoupení	Převod	pozbytí	
commerce	45	obchod	obchodování		
direction	247	vedení			
gestion	191	správa			hospodaření
établissement	19	usazení	Ústav	instituce	usazování
immatriculation	72	zápis	Registrace	zápis do rejstříku	registrování
protection	423	ochrana	zabezpečení		zabezpečování
rémunération	166	úplata	odměňování		
liquidation	65	likvidace	vypořádání		likvidování
amortissement	18	odpis			odpisování

Z celkového počtu 39 klíčových slov z tematické oblasti „práva podniků“ jsem zvláště oddělila ta, pro která je charakteristické, že označují věc, nebo děj. V těchto případech se jedná o vznik nových slov tzv. derivačními procesy, které jsou nejdůležitějším slovtvorným postupem, kdy obměnou morfémové stavby vzniká nové pojmenování.⁶⁴ Český jazyk má oproti francouzštině daleko bohatší derivační možnosti a od jednoho slovesa může derivovat nejen verbální substantiva (např. likvidování), ale i prostá dějová jména (např. likvidace) Verbální substantiva lze derivovat od sloves dokonavých i nedokonavých (např. usazení-usazování)⁶⁵

Dále uvedu příklad „le commerce“: Od substantiva "obchod" je odvozeno sloveso "obchodovat" dodáním formantu "-ovat" (typ, kde odvozované sloveso má vyjadřovat tvoření, vytváření či děláni toho, co je vyjádřeno základovým podstatným jménem).⁶⁶ Slovo "obchodování" pak spadá do kategorie jmen dějových (používá se i termín názvy dějové), které vznikají transpozicí významu děje do substance- jde o zpředmětnění děje samotného.

⁶⁴ HUBÁČEK, J. (1996): Tvoření slov v češtině.,s. 8-15

⁶⁵ KARLÍK, Petr, et al. *Příruční mluvnice češtiny* . [s.l.] : Lidové noviny , 1997. 799 str. s.

⁶⁶ Machek, V.: *Etymologický slovník jazyka českého*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997

INVESTISSEMENT:

Text:32003R1725

*...které vznikají při **investování** do dceřiných podniků, poboček a přidružených podniků a podílů ve společném podnikání (viz odstavec 39)*

*....générés par des participations dans des filiales, entreprises associées et coentreprises et par des **investissements** dans des succursales (voir paragraphe 39).*

Text: 61999J0157

(12) Cet agrément est subordonné plusieurs conditions savoir, en substance, que:

- le prix d'acquisition du bien correspond au prix de marché;*
- cet **investissement** présente un intérêt économique et social significatif, particulièrement en matière d'emploi;*

12) Tento souhlas podléhá v podstatě několika podmínkám, a to:

- aby kupní cena majetku odpovídala tržní ceně,*
- aby tato **investice** měla velký hospodářský a sociální význam, zejména pro zaměstnanost,*

ÉTABLISSEMENT:

Text:61991J0074

*2. Doručení adresátům, kteří nemají trvalé bydliště ani sídlo ani nejsou **usazení** ve Společenství a nejmenovali zástupce podle čl. 77 odst. 2 nařízení (ES) è. 6/2002*

*2. Les notifications dont les destinataires n'ont ni domicile ni siège ni **établissement** dans la Communauté et qui n'ont pas désigné un représentant conformément à l'article 77, paragraphe 2.*

Text: 31998L0071

*(...)volný pohyb služeb a svobodu **usazování**, předpokládá zavedení takového systému, který zajistí, že se hospodářská soutěž na společném trhu nenaruší.*

(...)...la liberté d'établissement ainsi que la création d'un régime assurant que la concurrence n'est pas Fauste

AMORTISSEMENT:

Nařízení Komise (ES) č. 495/2009

(...)Odpisování tohoto goodwillu však není povoleno, a není tudíž zahrnuto do stanovení investorova podílu na ziscích či ztrátách přidruženého podniku;

(...)l'amortissement de ce goodwill n'est pas autorisé et n'est donc pas inclus dans la détermination de la quote-part de l'investisseur dans le résultat de l'entreprise associée.

Text:61994A0358

*...(...)zůstatková hodnota bude odečitatelná v budoucích obdobích, buď jako **odpis**, nebo prostřednictvím odpočtu při vyřazení. Výnosy, které vznikají používáním stroje, jsou zdanitelné, veškerý zisk z vyřazení stroje je zdanitelný a každá ztráta z vyřazení bude odečitatelná pro daňové účely. Daňová základna stroje je 70.*

*...(...)le solde sera déductible au titre des périodes futures, soit par le biais d'un **amortissement**, soit par une déduction au moment de la sortie. Les profits générés par l'utilisation de la machine sont imposables et les profits (pertes) générés par la sortie de la machine sont imposables (déductibles). La base fiscale de la machine est de 70.*

3.3.3 Nepřesné překlady

Do této kapitoly jsem zařadila ty kolokace, jejichž české ekvivalenty byly v textech minimálně jednou přeloženy nepřesně. Vzhledem k tomu, že slovníkové ekvivalenty nebývají vždy stoprocentní významové ekvivalenty, je velmi těžké poskytnout čtenářům překladů legislativních aktů přesný obraz původního znění. Do této kategorie jsem tudíž zařadila ta klíčová slova a kolokace, jež byla v rozporu s databázemi ISAP a IATE a došlo u nich k významovému posunu nebo jejichž překlad neodpovídá žádnému z ekvivalentů, které jsem našla v překladových slovnících uvedených v bibliografii.

Kolokace jsem seřadila podle abecedního pořádku, přičemž jsem uvedla počet výskytů a barevně zvýraznila ty překlady, jež jsem vyhodnotila jako nepřesné.

Tabulka č. 19

Actifs		
Klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	česky 1
actifs du régime	70	aktiva plánu

Text: 32003R1725

Les *actifs du régime* comprennent:

- a) les actifs détenus par un fonds d'avantages du personnel à long terme; et
- b) des contrats d'assurance qualifiés.

Les actifs détenus par un fonds d'avantages du personnel à long terme sont des actifs (autres que des instruments financiers non transférables, issus de l'entité présentant les états financiers) qui:

- a) sont détenus par une entité (un fonds), légalement distinct(e) de l'entité présentant les états financier et servant uniquement à payer ou à financer les avantages du personnel;

Plán aktiv zahrnuje:

- a) aktiva držaná dlouhodobým fondem zaměstnaneckých požitků a
- b) oprávněné pojistné smlouvy.

Aktiva držaná dlouhodobým fondem zaměstnaneckých požitků jsou aktiva (jiná než nepřevoditelné finanční nástroje vydané vykazující účetní jednotkou), která:

- a) jsou držena účetní jednotkou (fondem), která je právně oddělená od vykazující účetní jednotky a existuje pouze za účelem vyplacení nebo financování zaměstnaneckých požitků.

V případě kolokace „actifs du régime“ jsem považovala překlad „aktiva plánu“ za nepřesný. V databázích ISAP a IATE jsem závazný překlad v podobě „aktiv plánu“ nenalezla. V anglických překladech těchto textů jsem našla ekvivalent v podobě „fund assets“. V podnikovém hospodářství se jedná o „fond aktiv“, který se vztahuje na dlouhodobé pojištění

plateb či pojistných smluv zaměstnanců, jak vyplývá i z kontextu.⁶⁷ Domnívám se tedy, že správným překladem by v tomto případě měl být „fond aktiv“.

tabulka č. 20

Capital			
Klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	Česky	česky 2
Capital	176	kapitál	obchodní kapitál
capital social	17	základní kapitál	vlastní kapitál
capital versé	8	vložený kapitál	Členský podíl

Závazným překladem pro kolokaci „capital social“ je od poslední novelizace obchodního zákoníku „základní kapitál“, avšak na počátku 90. let se bylo závazným překladem „základní jmění“.⁶⁸ Základní kapitál tvoří část vlastního kapitálu společnosti a představuje celkovou hodnotu vkladů vlastníku společnosti do společnosti.⁶⁹ V textech se však 8 krát objevil nesprávný překlad „vlastní kapitál“. Podle § 6 čl. 4 Obchodního zákoníku: „Vlastní kapitál tvoří vlastní zdroje financování obchodního majetku podnikatele a v rozvaze se vykazuje na straně pasiv“. Jeho součástí je také základní kapitál, kapitálové fondy nedělitelný fond družstev a nerozdělené výsledky běžného období i minulých let. Oproti tomu „základní kapitál“, (dříve základní jmění), tvoří část vlastního kapitálu společnosti a představuje celkovou hodnotu vkladů vlastníku společnosti do společnosti.

Kolokace „capital versé“ jež se v textech objevila 8 krát je nepřesně překládána jako „vložený kapitál“ a „členský podíl“. Adekvátním překladem této kolokace je v internetové terminologické databázi ISAP překlad „splacený kapitál“. Jelikož v kapitálových společnostech vložený kapitál nemusí být zpravidla ihned splacený, považuji překlad za nepřesný.

⁶⁷ *Fund assets* [online]. 2009 [cit. 2010-03-09]. Financial dictionary. Dostupné z WWW: <<http://financial-dictionary.thefreedictionary.com/Fund+assets>>.

⁶⁸ Radimský Jan, Dans quelle mesure est-il possible de traduire un terme juridique ? In : *Etudes romanes de Brno*, Sborník prací FF MU, L 25, Brno, 2004, p. 37-44. ISBN 80-210-3431-9, ISSN 0231-7532.

⁶⁹ *Spolecnostionline.cz : české společnosti* [online]. Praha :2007 [cit. 2010-04-20]. Společnosti online. Dostupné z WWW: <<http://www.spolecnostionline.cz/cz/zakladni-kapital>>.

.... les entités qui ne disposent pas de capitaux propres au sens d'IAS 32 Instruments financiers: présentation (par exemple, certains fonds communs) et les entités dont le **capital social** ne constitue pas des capitaux propres (par exemple, certaines entités coopératives)

...účetní jednotky, které nemají **vlastní kapitál** podle definice v IAS 32 Finanční nástroje: vykazování (například některé podílové fondy) a účetní jednotky, jejichž akciový kapitál není typickým vlastním kapitálem.

Text : 52006XC1230 (01)

.....devait entraîner la chute au-dessous d'un niveau spécifié du nombre de parts sociales ou du montant du **capital versé** provenant des parts sociales.

....jestliže by zpětný odkup mohl způsobit, že počet **členských podílů** nebo částka vloženého kapitálu z členských podílů klesne pod určitou úroveň

Tabulka č. 21

Cession			
Klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	Česky	česky 2
Cession de placements	2	pozbytí investic	prodej investic

V prvním případě je kolokace „cession de placements“ přeložena jako „pozbytí investic“. Pro klíčové slovo „cession“ je databázích ISAP a IATE uveden ekvivalent „postoupení“, „cese“ či „odstup“. Český překlad č. 1, který jsem našla v textech „pozbytí investic“ jsem označila jako nepřesný, neboť zde dochází k významovému posunu. Dle Slovníku českých synonym⁷⁰ v českém jazyce sloveso „pozbyt“ znamená přijít o něco či něco ztratit. Z kontextu však jednoznačně vyplývá, že se jedná o převod investic.

V případě druhém, kdy je kolokace „cession de placements“ přeložena jako „prodej investic“, překlad opět nepovažuji za zcela adekvátní, neboť závazný překlad termínu „cession“ dle databází ISAP a IATE zní „postoupení“, „odstoupení“ či „cese“. Zásadní rozdíl mezi „prodejem“ a „převodem“ však vyplývá z formy vlastnictví. Uvedu zde příklad bytového

⁷⁰ Pala K., Všianský J., Slovník českých synonym, Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2001

družstva, kde jeho člen vlastní práva a povinnosti k danému bytu. Avšak dle výpisu z katastru je zřejmé, že vlastníkem bytu je družstvo. I v tomto případě ale existuje oprávnění s bytem jakkoli nakládat tzn. i prodat členská práva, neboli jej převést. Domnívám se tedy, že v tomto případě by kolokace měla být přeložena spíše jako „převod“ či „cese“ nemovitosti.

Text 31991L0674

...les profits et pertes réalisés sur la cession de placements et les variations de la valeur des placements; et

x) les transferts inter-régimes;

c) une description de la politique de financement;

*...ix) zisky a ztráty vzniklé **pozbytím investic** a změnami v hodnotě investic a*

x) převody z jiných plánů a převody do jiných plánů;

c) popis pravidel financování;

Text: 61996J0349

montants en principal relatif aux cartes de crédit des clients;

*b) acquisition ou **cession de placements**; et*

c) autres emprunts à court terme, par exemple ceux ayant une échéance inférieure ou égale à trois mois.

...částky jistin týkající se zákaznických kreditních karet;

*b) nákup a **prodej investic** a*

c) jiné krátkodobé výpůjčky, například takové, které mají splatnost tři měsíce nebo méně..

Tabulka č. 22

Contrat			
Klíčové slovo a jeho kolokace	Výskytů	Česky 1	Česky 2
Fin de contrat de travail	31	rozházání pracovního poměru	zrušení míst

Kolokace „fin du contrat de travail“ není v textech přeložena jako „rozvázání pracovního poměru“, nýbrž jako „zrušení míst“, což znamená, že překladatel nerespektoval závazný český překlad kolokace „contrat de travail“. Podle databází ISAP a IATE zní tento závazný překlad „pracovní smlouva“ či „pracovní poměr“. Z kontextu vyplývá, že se jedná o restrukturalizaci podniku, což značí změnu v jeho struktuře, jíž účelem by měla být změna jeho současného stavu ke stavu lepšímu.⁷¹ V tomto případě se jedná o propouštění zaměstnanců a bylo nasnadě užít českého překladu „ukončení pracovního poměru“. Pokud by se skutečně jednalo o rušení pracovních míst, domnívám se, že by ve francouzských textech stálo „suppression d’emplois“.

Text: 52005PC0650

Restructurations

Les exemples d'événements suivants peuvent satisfaire à la définition d'une restructuration:

- a) la vente ou l'arrêt d'une branche d'activité;*
- ii) les principaux sites affectés;*
- iii) la localisation, la fonction et le nombre approximatif de membres du personnel qui seront indemnisés au titre de **la fin de leur contrat de travail**;*

Restrukturalizace

Níže jsou uvedeny příklady událostí, které mohou spadat pod definici restrukturalizace:

- a) prodej nebo ukončení části podnikatelských aktivit;*
- ii) hlavní místo, kterého se týká,*
- iii) umístění, funkci a přibližný počet zaměstnanců, kteří budou odškodněni z **důvodu zrušení jejich míst**,*
- iv) výdaje, které budou vynaloženy,*

Tabulka č. 23

Frais			
Klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	česky 1	česky 2
frais médicaux	3	náklady na lékařskou péči	lékařská péče

⁷¹ VLČEK, Radim Velký třesk“ ve světle strategií restrukturalizace. In . Praha : VŠE, 2006 [cit. 2010-04-21].

Kolokace „frais médicaux“ je v textech dvakrát správně přeložena jako „náklady na lékařskou péči“. Avšak překlad číslo dvě, který zní „lékařská péče“, nepovažuji za zcela vyhovující. Zde by byl nasnadě spíše překlad „pokrytí nákladů na lékařskou péči“. Z kontextu vyplývá, že jde o pojistné smlouvy. V tomto případě se jedná o pojištění v případě nehody či nemoci, *kdy pojistitel hradí za pojištěného v rozsahu dohodnutém v pojistné smlouvě vzniklé náklady na zdravotní péči*.⁷²

Text: K (2000) 2441

.....

(...) *On citera des exemples de contrats qui sont des contrats d'assurance, si le transfert du risque d'assurance est significatif:*

- a) assurance contre le vol ou les dommages matériels;*
- b) l'assurance responsabilité civile produits, l'assurance de responsabilité civile professionnelle, de responsabilité civile ou l'assurance défense et recours; (...)*
- e) invalidité et couverture des **frais médicaux**;*

(...) *Následují příklady smluv, které jsou pojistnými smlouvami, pokud je převod pojistného rizika významný*

- a) pojištění proti krádeži nebo škodě majetku;*
- b) pojištění odpovědnosti za vady výrobků, profesní odpovědnosti, občanské odpovědnosti nebo právních výloh; (...)*
- e) invalidita a **lékařská péče**;*

Tabulka č. 24

Gestion		
Klíčové slovo a jeho kolokace	Výskytů	Česky
gestion fiscale	4	Plánování daňových příležitostí

Text: 52003DC0726

⁷² DOLEČEK, Marek Pojistné smlouvy - soukromé pojištění věci a jiného majetk : Pojištění pro případ nemoci. In . [s.l.] : [s.n.], 03.08.2009 [cit. 2010-04-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/pojistne-smlouvy-uraz-veci-majetek-opu/1000818/47616/#b83>>.

...(...).Lorsque les différences temporelles imposables relevant de la même autorité fiscale et relatives à la même entité imposable sont insuffisantes, l'actif d'impôt différé est comptabilisé pour autant que:

a) il est probable que l'entité dégagera un bénéfice imposable suffisant, relevant de la même administration fiscale et pour la même entité imposable, dans la période au cours de laquelle les différences temporelles déductibles s'inverseront (ou lors des périodes sur lesquelles la perte fiscale résultant de l'actif d'impôt différé pourra être reportée en arrière ou en avant).

b) **la gestion fiscale** de l'entité lui donne l'opportunité de générer un bénéfice imposable au cours des périodes appropriées.

...(...).Za těchto okolností je odložená daňová pohledávka uznána v období, ve kterém odečitatelné přechodné rozdíly vznikají.

29. Pokud zdanitelné přechodné rozdíly, které se vztahují ke stejnému daňovému úřadu a též zdaňované jednotce, nejsou dostatečné, je odložená daňová pohledávka uznána v případě, že:

a) je pravděpodobné, že účetní jednotka bude mít dostatečný zdanitelný zisk vztahující se ke stejnému daňovému úřadu a též zdaňované jednotce v tomtéž období, kdy se zruší odčitatelný přechodný rozdíl (nebo v obdobích, v nichž daňová ztráta, vzniklá jako důsledek odložené daňové pohledávky, může být uplatnitelná).

b) účetní jednotka má k dispozici **plánování daňových příležitostí**, které povede k vytvoření zdanitelného zisku v příslušných obdobích.

V případě kolokace „gestion fiscale“, jež se v textech objevila 4 krát jsem usoudila, že jde o nesrovnalost ve francouzské verzi textů. Z kontextu vyplývá, že se jedná skutečně o plánování daňových příležitostí, nebo zkráceně o „daňové plánování“, a tak by měl francouzský ekvivalent znít spíše „planification fiscale“.

Tabulka č. 25

Rémunération			
Klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	Česky	česky 2
rémunération	166	Úplata	odměňování
rémunération équitable	14	přiměřená náhrada	

Adekvátním překlad kolokace „*rémunération équitable*“, jež se v textech vyskytla 14 krát zní podle databáze ISAP „spravedlivá odměna“. V tomto případě by bylo nasnadě užít českého ekvivalentu „přiměřená náhrada škody“, protože dle kontextu se jedná o náhradu, kterou musí zaplatit ten, kdo se dopustil protiprávního jednání.

Text: 31994R2100

.....*Peut faire l'objet d'une action, intentée par le titulaire, en cessation de la contrefaçon ou en versement d'une rémunération équitable ou ce double titre.*

.....*může být držitelem žalován za protiprávní jednání nebo o zaplacení přiměřené náhrady nebo oboje.*

Tabulka č. 26

Prime		
klíčové slovo a jeho kolokace	počet výskytů	česky 1
Prime	68	prémie
prime de gel	25	prémie za vynětí ploch

Kolokace „prime de gel“ se v textech vyskytla 25 krát a vždy s jedním nepřesným překladem „prémie za vynětí ploch“. Dle Zemědělské účetní datové sítě České republiky⁷³ závazný překlad pro tuto prémii zní „prémie pro vynětí půdy z produkce“.

Tabulka č. 27

Traitement					
Klíčové slovo a jeho kolokace	výskytů	česky 1	česky 2	česky 3	česky 4
traitement	166	zacházení	řešení		
traitement comptable	20	Účetní zobrazení	účetní ošetření	účetní přístup	účetní řešení

Pro kolokaci „traitement comptable“ můžeme nalézt v databázi ISAP závazný překlad, který zní „účetní řešení“. První tři překladové varianty, jež se objevily v textech jsem tudíž označila za nepřesné. Správný překlad „účetní řešení“ je v textech k nalezení 5 krát.

⁷³ Zemědělská účetní datová síť [online]. Praha: 2007, 30.04.2010 [cit. 2010-02-12]. FADN.CZ. Dostupné z WWW: <http://www.vsbox.cz/fadn/>.

Text: 32004R2238

MEZINÁRODNÍ ÚČETNÍ STANDARD 23

Výpůjční náklady

CÍL

Cílem tohoto standardu je stanovit **účetní řešení** výpůjčních nákladů. Tento standard všeobecně požaduje okamžité vynaložení výpůjčních nákladů. Standard však dovoluje jako povolené alternativní řešení aktivaci výpůjčních nákladů, které jsou přímo účelově vztaženy k akvizici podniku, výstavbě nebo výrobě způsobilého aktiva.

NORME COMPTABLE INTERNATIONALE 23

Coûts d'emprunt

OBJECTIF

L'objectif de la présente norme est de prescrire **le traitement comptable** des coûts d'emprunt. De façon générale, la présente norme impose que les coûts d'emprunt soient immédiatement comptabilisés en charges. Toutefois, elle admet, à titre d'autre traitement autorisé, l'incorporation dans le coût d'un actif des coûts d'emprunt qui sont directement attribuables à l'acquisition, la construction ou la production d'un actif qualifié.

Text: 32003R1725

....1 L'objectif de la présente norme est de **prescrire le traitement comptable** des stocks.

....1. Cílem tohoto standardu je **stanovit způsob účetního zobrazení zásob**.

Text: 32004H0384R(01)

....L'objectif de la présente norme est de prescrire **le traitement comptable** des coûts d'emprunt.

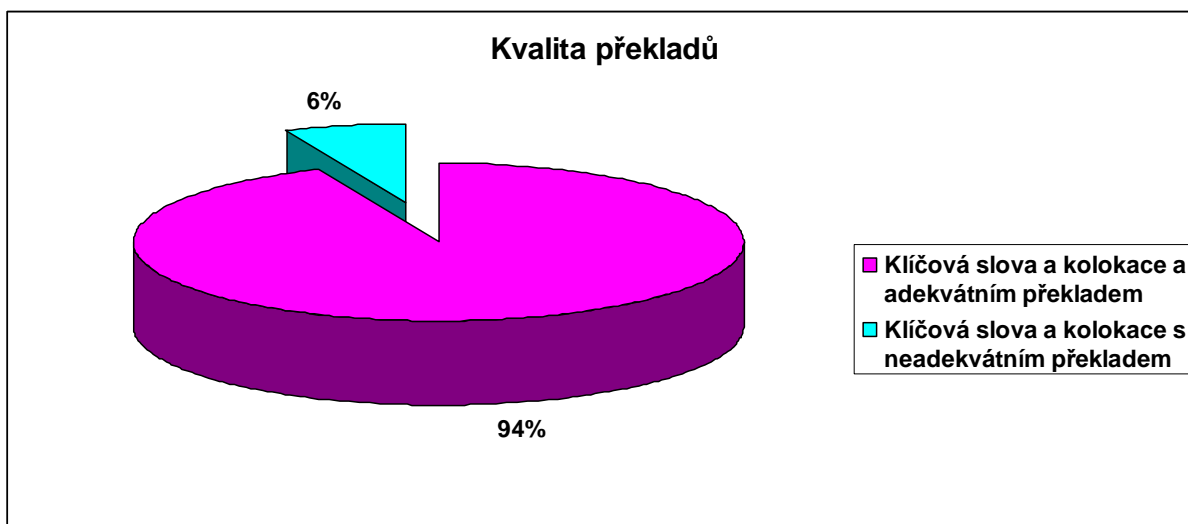
.....Cílem tohoto standardu je stanovit **účetní řešení** výpůjčních nákladů.

3.4 Vyhodnocení kvality překladů

Adekvátnost překladu:

K analýze terminologie z oblasti „Právo podniků“ jsem použila 39 evropských legislativních textů. Celkový objem paralelního korpusu, který jsem vytvořila byl 453 200 českých a 578 400 francouzských slov. Posléze jsem vybrala 40 klíčových slov a k nim 106 kolokací. Z celkového počtu 146 termínů jsem 10 (6%) zařadila do kategorie Klíčová slova a kolokace s nesprávným překladem a zbylých 136 (94%) termínů bylo přeloženo adekvátně.

Graf č. 3:

4 ZÁVĚR

Základem pro mou bakalářskou práci byl paralelní korpus francouzských a českých legislativních textů z oblasti „Právo podniků“. Zdrojem pro získání všech textů pro tento korpus byl portál Eur-lex, který poskytuje přístup k právu Evropské unie.

První část mé bakalářské práce byla věnována evropskému právu, jeho nadřazenosti a kompatibilitě s českým právním řádem. Jelikož je Evropská unie prostorem, v němž se střetává velký počet jazyků, kultur, druhá část mé práce pojednávala o problematice mnohojazyčnosti v EU a jazykové politice, která je nezbytností zejména pro efektivní fungování jednotného trhu, jenž byl vytvořen v roce 1993. Posléze tato kapitola stručně nastínila proces překladu evropských legislativních aktů, povinnosti a nezbytné pomůcky překladatele.

Poslední část mé bakalářské práce popsala základní stavební kámen této práce, čili paralelní korpus. Stručně nastínil pojmy: jazykový korpus, korpusová lingvistika a paralelní korpus. Tato část práce byla postavena na analýze lexik nalezených v evropských legislativních textech zaměřených na oblast „Právo podniků“. V rámci tohoto výzkumu jsem pracovala se 146 klíčovými slovy a jejich kolokacemi. Základním pilířem byl paralelní korpus složený z 39 textů každé jazykové verze, který obsahoval 454 200 českých a 578 820 slov.

Této analýze předcházelo časově poměrně náročné upravení textů pro následné, které jsem stručně popsala v úvodní části poslední kapitoly mé práce. První výzkum spočíval v rozřazení kolokací z hlediska morfologických struktur. V textech zaměřených na tematiku „práva podniků“ byla nejvíce zastoupena třída N+A s 48 kolokacemi (46%), druhou nejpočetnější třídou byla 12. třída N+de+N s 45 kolokacemi (42%), následovala třída N+de+N+X s 11 kolokacemi a nakonec 13. třída N+N se dvěma kolokacemi. Pro představu jsem vytvořila graf, který procenty vyjadřuje jednotlivá zastoupení skupin.

Z hlediska kvality překladů jsem analyzovala adekvátnost překladů, zejména respektování závazných termínů, které jsou uvedeny v elektronických databázích ISAP a IATE. Z této analýzy vyplynulo, že z celkového počtu 146 klíčových slov a kolokací bylo celkem 10 (6%) kolokací přeloženo nesprávně. Do této kategorie jsem zařadila ta klíčová slova a kolokace, jež byly v rozporu s databázemi ISAP a IATE a došlo u nich k významovému posunu, nebo jejichž překlad neodpovídá žádnému z ekvivalentů, které jsem našla v překladových slovnících uvedených v bibliografii. Zbýlých 136 (94%) klíčových slov a kolokací bylo přeloženo adekvátně. V rámci této analýzy jsem mimo jiné zjistila, že český jazyk má oproti francouzštině

daleko bohatší derivační možnosti a od jednoho slovesa může derivovat nejen verbální substantiva, ale i prostá dějová jména. Posléze jsem se zaměřila na jednotlivé kontexty, které tuto skutečnost potvrdily.

5 ZDROJE

COLAS, Michel-Mathieu. *Essai de typologie des noms composés français* . Laboratoire de Linguistique Informatique : Université Paris Nord, 1996. 46 s.

ČERMÁK F., *Jazykový korpus: Prostředek a zdroj poznání*. SaS 56, 1995

ČERMÁK F., *Informace, korpusy a lingvistika*, *Vesmír* 80, č. 11, 648-649, 2001

KARLÍK, Petr, et al. *Příruční mluvnice češtiny* . [s.l.] : Lidové noviny , 1997. 799 str. s.

KŘEPELKA F., *Mnohojazyčnost Evropské unie a její důsledky pro českou právní praxi*, Masarykova univerzita, 2007

KEŘKOVSKÝ M., Keřkovská A., *Evropská unie, historie, instituce, ekonomika a politiky*, Komputer press Praha, 1999

KOPŘIVOVÁ M., *Český národní korpus na přelomu tisíciletí*, Filozofická fakulta UK - Ústav Českého národní korpusu, Praha, 2002

LOTKO ,Edvard,*Slovník lingvistických termínů pro filology* , 2. vyd. Univerzita Palackého v Olomouci,2000,128str. ISBN 80-2440123-1

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, *Cesta do Evropské unie-Aktuální otázky sbližování práva ČR s právem ES*, Praha 1999

RADIMSKÝ J., *Italské a vybrané francouzské neologismy z oblasti informatiky a nových médií (1990-1996)*, Jihočeská univerzita, České Budějovice, 2003

RADIMSKÝ, J. - Dans quelle mesure est-il possible de traduire un terme juridique ? *Etudes romanes de Brno*, Sborník prací FF MU, L 25, Brno, 2004, s. 37-44. ISBN 80-210-3431-9

ŠULC M., *Korpusová lingvistika. První vstup*, Karolinum, Praha, 1999

VLASÁKV., *Francouzsko-český a Česko-francouzský slovník*, Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 1997

Slovníky:

MACHEK, V.: Etymologický slovník jazyka českého. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997

NEUMANN, Josef; HOŘEJŠI, Vladimír; kol. *Velký francouzsko-český slovník I. díl (A-K)*. 2. vyd. Praha: Academia, 1992. 836 s. ISBN 80-200-0234-0

PALA K., Všianský J., Slovník českých synonym, Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2001

VLASÁK, V., *Francouzsko- český a Česko-francouzský slovník*, Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 1997

Bakalářské a diplomové práce:

HANZL, Jan. *Překlad právních předpisů Evropských společenství v České republice a dalších nových členských státech EU: Project management a sociologie jednotlivých subjektů vstupujících do procesu překladu*. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav translatologie, Praha, 2006

HRACHOVÁ, Lucie. *Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast: „Ochrana zdraví“*, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra romanistiky, České Budějovice, 2006

KRUPOVÁ, Zuzana. *Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast: „Vnější vztahy – pomoc rozvojovým zemím“*, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra romanistiky, České Budějovice, 2007

PAPOUŠKOVÁ, L. – *Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast: „Odpadové hospodářství a čisté technologie“*, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra romanistiky, České Budějovice, 2007

elektronické zdroje:

Acquis communautaire

<http://www.cpkp.cz/evropskyobcan/manual/acquis.htm> [cit. 12.4.2010]

Bussinessinfo : Překlady práva Evropských společenství

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pravo-eu/preklady-prava-evropskych-spolecenstvi/1000459/8535/>.

Čermák, F. - *Syntagmatika slovníku: typy lexikálních kombinací*, práce dostupná na

<http://ucnk.ff.cuni.cz/doc/synkol.rtf>

European commission-TAIEX

WWW: [<http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/>](http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/).

Eur-Lex

dostupné na <http://eur-lex.europa.eu>

Evropská unie

dostupné na <http://europa.eu.int>

ISAP:

Dostupné na: <http://isap.vlada.cz/homepage.nsf/struktura>

IATE: *Interactive Terminology for Europe*

dostupné na <http://iate.europa.eu>

6 RÉSUMÉ (*français*)

Le présent mémoire de licence traite de la terminologie française et tchèque provenant du domaine des « Droit des entreprises ». Ce travail a pour l'objectif évaluation des traductions tchèques des textes législatifs européens publiés sur les sites de l'Union. Tous les textes choisis proviennent de la base de données Eur-Lex librement disponible sur l'internet. Le travail fait partie du corpus des textes administratifs et juridiques européens qu'on élabore à la Faculté des Lettres de l'Université Bohême de Sud à České Budějovice sous la direction de PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

L'Union Européenne, pour sa part, utilise manière officielle les 23 langues majeures de ses 27 états membres et la partie suivante décrit brièvement une problématique des traductions des textes du droit européen et dénomme des instructions à suivre pendant le processus de traduction. En effet, le service de traduction de l'Union européenne est aujourd'hui le plus grand service de traduction du monde. C'est la nécessité absolue que chacun des citoyens de l'Union puisse avoir accès au Droit européen commun. La politique européenne du multilinguisme a un coût non négligeable et elle représente pour chaque citoyen la possibilité de s'exprimer et comprendre dans sa propre langue. J'ai aussi mis en question la devise de l'Europe « *l'unité dans la diversité* »

La troisième partie traite décrit la préparation des documents législatifs pour l'exploitation par un programme spécialisé "ParaConc". Les textes sont élaborés sur la base de corpus parallèle qui comprend les mêmes textes en français et en tchèque. La partie finale du travail se concentre sur l'analyse de la terminologie spécialisée du domaine des « Droit des entreprises ». Cette analyse comprend 106 collocations qui sont rangées conformément au modèle de Mathieu-Colas. En analysant cette structure morphologique des 146 collocations et mots clés j'ai trouvé quatre catégories des structures différentes: Catégorie la plus représentée est „A + N“ (46%), la deuxième catégorie la plus nombreuse est celle „N+N“ (42%) suivie par la troisième classe „N+de+N+X“ (10%) et N+N (2%).

A la fin de cette partie j'ai évalué 146 termes juridiques du point de vue de la qualité juridique de leurs traductions conformément aux dictionnaires et aux bases de données (ISAP et IATE).

La qualité de la traduction est le fruit de plusieurs facteurs, avant tout il y a la qualité du texte d'origine et surtout, la qualité n'est pas une affaire d'impression, de sentiments et de préférences. J'ai évalué 146 termes du point de vue de la justesse de leurs traductions conformément aux dictionnaires et aux bases de données de traductions obligatoires ISAP et IATE. J'ai divisé les traductions en deux grandes catégories-« traduction de qualité » et « traduction de qualité inférieure »

La conclusion de cette analyse est suivante: De 146 collocations et mots clés, 10 (6%) collocations sont mal traduites. Les 136 (94%) collocations restantes sont bien traduites. Le petit dictionnaire des termes spécialisés dans le domaine du « Droit des entreprises » fait ensuite partie de l'annexe aussi bien que le dictionnaire des termes des traductions de qualité inférieure.

PŘÍLOHA 1

Výběrový slovníček pojmů z korpusové lingvistiky : (Šulc, 1999:79) ⁷⁴

Aligner: zarovnávací program- softwarový nástroj pro párování odpovídajících jednotek ve dvou vstupních textech, zpravidla různojazyčných.

Alignment: je zarovnávaní, činnost, kterou se ve dvou jinojazyčných textech stejného obsahu naleznou a k sobě přiřadí odpovídající úseky.fe

Annotation: -anotace, je činnost , při které je k strojově čitelnému textu přidávána explicitní informace, např. o typu textu.

Collocation : kolokace

Full text:- úplný text

Keyword : -hledané slovo, slovo, které vkládáme do konkordantního programu, chceme-li znát kontexty jeho jednotlivých výskytů.

Lemmatization – lematizace ,proces, ve kterém je slovům v textu přiřazováno odpovídající léma

Regular expression – regulární výraz– např. při práci s vyhledávacím programem je to výraz , který byl ve vyhledávání zadán spolu se zvláštními symboly , majícími speciální význam. Chceme-li např. najít všechny tvary slovesa „doplnit“, pak dotaz zadaný programu, bude dopln*,kde (.) znamená libovolný znak a (*) znamená počet výskytů předcházejícího znaku.

⁷⁴ Výběrový slovníček pojmů z korpusové lingvistiky : (Michal Šulc)

Příloha 2

Slovník

Francouzsko-český slovník z oblasti “Právo podniků“. Slovníček je tvořen ze 156 klíčových slov a kolokací, které jsem zkoumala ve své práci. Jedná se o adekvátní překlady, jež se vyskytují v legislativních právních textech daného tematického pole.

A

Actifs aktiva

Actifs éventuels (s.m) podmíněná aktiva

Actifs courants(s.m) běžná aktiva

Actifs financiers(s.m) finanční aktiva

actifs du régime(s.m) finanční plán

Acquisition (s.f.) pořízení, akvizice

Acquisition inversée (s.f.) zpětná akvizice

Acquisition de droits (s.f.) získání práv

Acquisition de machines(s.f.) pořízení strojů

Acquisition de la personnalité juridique(s.f.) nabytí právní odpovědnosti

Administration(s.f.) správa

Administration centrale (s.f.) právní ústředí

B

Budget (s.m) rozpočet

Budget général des Communautés(s.m) souhrnný rozpočet Společenství

Budget de l’office(s.m) rozpočet úřadu

Budget de l’entreprise(s.m) rozpočet podniku

Budget global souhrnný(s.m) rozpočet

C

Cadre(s.m) rámec, součást

Cadre du cycle(s.m) v rámci cyklu
Cadre d'un contrat(s.m) v rámci smlouvy
Cadre des activités(s.m) v rámci činnosti
Cadre d'un regroupement (s.m) podniková kombinace
Cadre d'une transaction(s.m) v souvislosti s transakcemi
Cadre pluriannuel(s.m) víceletý základ
Cadre de référence(s.m) referenční rámec
Capital(s.m) kapitál, jmění, majetek
Capital social(s.m) základní kapitál
Capital versé (s.m) splacený kapitál
Cession de placements (s.f)cese nemovitosti, převod nemovitosti
Commerce (s.m)obchod, obchodování
Commerce extérieur (s.m) zahraniční obchod
Commerce des produits agricoles(s.m) obchod se zemědělskými produkty
Commerce mondial (s.m) mezinárodní obchod
Comptes (s.m) účetnictví
Comptes annuels (s.m) konsolidovaná roční uzávěrka
Comptes consolidés(s.m) konsolidovaná účetní uzávěrka
Coûts du contrat(s.m) náklady spojené se smlouvou
Contrat de location-financement(s.m) finanční leasing
Contrat de garantie (s.m) pojistná smlouva
Crédit (s.m) úvěr
Crédit d'impôt (s.m) úvěrová instituce

D

Direction (s.f.) vedení

E

Entreprise (s.f.) podnik, firma
Entreprise associée (s.f.) přidružená společnost
Entreprise-mère (s.f.) mateřský podnik
Entreprise-privée(s.f.) soukromý podnik
Etablissement(s.m) sídlo, usazování

Etablissement industriel(s.m) průmyslový podnik

Etablissement du crédit (s.m) úvěrová instituce

Etablissement stable (s.m) stálá provozovna

Etablissement public (s.m) veřejná instituce

F

Frais (s.m) výdaje

Frais généraux(s.m) režijní výdaje

Frais de gestion (s.m.) správní náklady

Frais de développement(s.m.) náklady na vývoj

Frais médicaux náklady(s.m.) na zdravotní péči

Frais de recherche (s.m.) náklady na výzkum

Frais administratifs (s.m.) správní náklady

G

Garantie (s.f.) záruka

Gestion (s.f.) správa

Gestion collective (s.f.) kolektivní správa

Gestion des risques(s.f.) zajištění rizik

Gestion interne (s.f.) vnitřní řízení

Gestion fiscale(s.f.) daňová správa

Groupement(s.m.) sdružení

Groupement des producteurs (s.m.) sdružení producentů

I

Immatriculation (s.f.) registrace, zápis

Investissement (s.m.) investice, investování

L

Licence (s.f.) oprávnění

Licence d'exploitation (s.f.) oprávnění k provozu

Licence obligatoire(s.f.) nucená licence

Licence de vente (s.f.) povolení k prodeji

Liquidation(s.f.) likvidace, vypořádání

Liquidation involontaire(s.f.) nedobrovolná likvidace

Liquidation des créances (s.f.) likvidace pohledávek

P

Passifs(s.m.) závazky, pasiva

Passifs éventuels(s.m.) podmíněné závazky

Passifs courants(s.m.) krátkodobé závazky

Période (s.f.) období

Période précédente (s.f.) předchozí období

Période de transition (s.f.) přechodné období

Prime de gel (s.f.) prémie pro vynětí půdy z produkce

Protection(s.f.) ochrana

Protection juridique(s.f.) právní ochrana

Protection de la propriété industrielle (s.f.) ochrana průmyslového vlastnictví

Propriété (s.f.) vlastnictví

Propriété industrielle (s.f.) průmyslové vlastnictví

S

Secteur (s.m.) sektor, odvětví

Secteur agricole(s.m.) zemědělský sektor

Secteur d'activité(s.m.) odvětvový faktor

Secteur du transport (s.m.) dopravní odvětví

Secteur économique(s.m.) hospodářské odvětví

Secteur viticol(s.m.) vinařský sektor

Société (s.f.) společnost

Société anonyme(s.f.) akciová společnost

société -mère(s.f.) mateřská společnost

T

Taux d'impôt (s.m.) daňová sazba

Taux d'actualisation (s.m.) diskontní sazba

Taux d'intérêt effectif (s.m.) efektivní úroková míra

Taux de rendement (s.m.) míra užítku

Taux national (s.m.) domácí sazba

Traitement comptable(s.m.) účetní řešení

S

Salaire (s.m.) mzda

Salaire de fin de carrière (s.m.) poslední plat

Příloha 3

Neadekvátně přeložené kolokace-slovník

Z mé analýzy vyplynulo, že z celkového počtu 146 klíčových slov a kolokací bylo celkem 10 (6%) kolokací přeloženo nesprávně. V tomto slovníčku jsou uvedeny kolokace, jejichž překlady byly v rozporu s databázemi ISAP a IATE a došlo u nich k významovému posunu, nebo jejichž překlad neodpovídá žádnému z ekvivalentů, které jsem našla v překladových slovnících uvedených v bibliografii. Neadekvátní překlady jsem pro přehlednost uvedla v závorkách kurzívou.

Actifs du régime (s. m) fond aktiv (*aktiva plánu*)

Capital social (s. m) základní kapitál (*vložený kapitál*)

Capital versé (s. m) splacený kapitál (*vložený kapitál, členský podíl*)

Cession de placement (s. f) převod nemovitostí (*prodej nemovitosti, pozbytí nemovitosti*)

Fin de contrat de travail (s. f) rozvázání pracovního poměru (*zrušení míst*)

Frais médicaux (s. m) náklady na lékařskou péči (*lékařská péče*)

Gestion fiscale (s. f) daňové plánování (*plánování daňových příležitostí*)

Prime de gel (s. f) prémie za vynětí půdy z produkce (*prémie za vynětí ploch*)

Rémunération équitable (s. f) přiměřená náhrada škody (*přiměřená náhrada*)

Traitement comptable (s. m) účetní řešení (*účetní zobrazení, účetní ošetření*)